

HRVATSKI
KONJIČKI
SAVEZ

PRAVILNIK NATJECANJA U DRESURNOM JAHANJU

Izdanje na snazi od 17. travnja 2024. godine
s označenim izmjenama

Hrvatski konjički savez
Trg Krešimira Ćosića 11
10000 Zagreb
Hrvatska

t +385 1 65 20 790
f +385 1 56 06 160
e ured@konjicki-savez.hr
www.konjicki-savez.hr

SADRŽAJ:

FEI KODEKS PONAŠANJA ZA DOBROBIT KONJA.....	3
E.1. PREDMET NACIONALNIH NATJECANJA U DRESURNOM JAHANJU.....	5
E.2. KATEGORIJE NATJECANJA U DRESURNOM JAHANJU	5
E.3. KATEGORIJE I VRSTE UTAKMICA NA NACIONALNIM NATJECANJIMA.....	7
E.4. ODREDNICE ZA PROGRAME	8
E.5. PRAVO NASTUPANJA NATJECATELJA, KONJA, NATJECATELSKOG PARA.....	10
E.6. KATEGORIJE NATJECATELJA I NATJECATELSKE LICENCE.....	11
E.7. OPREMA NATJECATELJA	13
E.8. OPREMA KONJA (i DODATAK 2)	14
E.9. NATJECATELSKI PROSTOR, DRESURNA ARENA I ZAGRIJAVALIŠTE.....	17
E.10. OCJENJIVANJE NASTUPA NATJECATELJA	19
E.11. VRIJEME.....	23
E.12. OCJENJIVANJE/OCJENE.....	23
E.13. OCJENSKE LISTE I TESTOVI	24
E.14. POREDAK NATJECATELJA	25
E.15. PLASMAN I CEREMONIJA DODJELE NAGRADA	25
E.16. SUDAČKO VIJEĆE	26
E.17. PRIZIVNA KOMISIJA.....	26
E.18. ZLOSTAVLJANJE KONJA („ABUSE OF HORSES“)	27
E.19. STEWARDS.....	27
E.20. ORGANIZACIJA NATJECANJA U DRESURNOM JAHANJU	27
E.21. PROPOZICIJE NATJECANJA U DRESURNOM JAHANJU.....	28
E.22. PRIJAVE NA NATJECANJA U DRESURNOM JAHANJU, STARTNINE	29
E.23. NAGRADE, POČASNE I NOVČANE	29
E.24. PRVENSTVO HRVATSKE U DRESURNOM JAHANJU (CDN-A).....	30
E.25. PRVENSTVO HRVATSKE U DRESURNOM JAHANJU ZA MLADE KONJE (CDN-A).....	33
E.26. CROATIA CUP U DRESURNOM JAHANJU (CDN-A).....	35
E.27. RANG LISTE NATJECATELJA, KONJA I KLUBOVA	38
E.28. DOPUŠTENE I NEDOPUŠTENE TEHNIKE TRENIRANJA PRIJE I POSLIJE NATJECANJA	39
E.29. REGULIRANJE PONAŠANJA SUDIONIKA NA NATJECANJIMA – KAZNE.....	41
DODATAK 1 : OPREMA KONJA (i Odlomak E.8.)	43

FEI KODEKS PONAŠANJA ZA DOBROBIT KONJA

Svjetska konjička federacija (FEI) traži od svih osoba uključenih u međunarodni konjički sport da se pridržavaju Pravila ponašanja FEI-a, te da priznaju i prihvate kako je u svakom trenutku dobrobit konja na prvom mjestu. Dobrobit konja nikada ne smije biti podređena utjecaju natjecateljskih ili trgovačkih interesa. Posebno se treba pridržavati slijedećega:

1. Opća dobrobit:

- a) Dobro gospodarenje konjima
Smještaj i ishrana konja moraju biti u skladu sa najboljom praksom držanja konja. Čisto sijeno dobre kakvoće, te druga hrana i voda moraju uvijek biti dostupne.
- b) Metode treninga
Konji se smiju podvrći treningu koji je isključivo u skladu s njihovim tjelesnim sposobnostima i stupnju stasalosti za određenu disciplinu. Konji se ne smiju podvrgavati metodama treninga koje su štetne po konja ili izazivaju strah.
- c) Potkivanje i oprema
Njega kopita i potkivanje mora biti visoke kakvoće. Oprema mora biti izrađena i prilagođena na način kako bi se izbjegla opasnost od bolnosti ili ozljede.
- d) Prijevoz
Tijekom prijevoza konji moraju biti u potpunosti zaštićeni od ozljeda i drugih opasnosti po njihovo zdravlje. Vozila moraju biti sigurna, dobro zračena, visoke razine održavanosti, redovno dezinficirana i vožena od strane stručnog osoblja. Stručno osoblje mora uvijek biti raspoloživo za rukovanje s konjima.
- e) Provoz
Sva putovanja moraju biti pomno planirana uz omogućavanje redovnog odmora konjima, te im moraju biti dostupni hrana i voda prema važećim naputcima FEIa.

2. Sprema za natjecanje:

- a) Sprema i stručnost
Sudjelovanje na natjecanjima mora biti ograničeno samo na spremne konje i sportaše sa dokazanom stručnošću. Konjima mora biti dopušten odgovarajući odmor između treninga i natjecanja; konjima treba omogućiti dodatni odmor nakon putovanja.
- b) Zdravstveno stanje
Niti jedan konj kojega se proglasi nesposobnim za natjecanje ne može se natjecati ili nastaviti sa natjecanjem i mora se tražiti savjet veterinara kad god postoji ikakva sumnja u stanje konja.
- c) Doping i lijekovi
Bilo koje djelovanje u smislu doppinga ili sama nakana doppinga, te nedopuštena uporaba lijekova predstavljaju ozbiljnu ugrozu dobrobiti konja i neće se tolerirati. Nakon svakog veterinarskog liječenja mora se dozvoliti dovoljno vremena za puni oporavak konja prije natjecanja.
- d) Kirurški zahvati
Bilo koji kirurški zahvati koji ugrožavaju dobrobit konja koji se natječe ili sigurnost drugih konja i/ili natjecatelja ne smiju se dopustiti.
- e) Ždrijebne/tek oždrijebljene kobile
Kobile se ne smiju natjecati poslije četvrtog mjeseca ždrebnosti ili ukoliko imaju ždrijebe uz sebe.
- f) Zloporaba pomagala
Zlostavljanje konja korištenjem prirodnih ili umjetnih jahaćih pomagala (npr. bičevi, mamuze itd.) neće se tolerirati.

3. Sportska događanja ne smiju štetiti dobrobiti konja

- a) Prostor za zatjecanje
Konji moraju trenirati i natjecati se na prikladnim i sigurnim površinama. Sve prepone i uvjeti na natjecanju moraju biti postavljeni na način da u obzir uzmu sigurnost konja.
- b) Površina tla
Sve površine tla po kojima konji hodaju, vježbaju ili se natječu moraju biti uređene i održavane na način da smanje činitelje koji mogu dovesti do ozljede konja.
- c) Vanredni vremenski uvjeti
Natjecanja se ne smiju održavati po ekstremnim vremenskim uvjetima koji mogu ugroziti dobrobit ili sigurnost konja. Moraju se osigurati uvjeti za hlađenje i opremu konja nakon natjecanja.
- d) Štalski smještaj konja na natjecanjima
Štale moraju biti sigurne, čiste, ugodne, dobro zračene (prozračne) i dovoljno prostrane za određenu vrstu i građu konja. Voda i prostor za pranje konja moraju uvijek biti dostupni.

4. Humano postupanje s konjima

- a) Veterinarska skrb
Stručno veterinarsko osoblje mora uvijek biti dostupno na natjecanju. Ukoliko je konj ozlijeđen ili iscrpljen tijekom natjecanja, natjecatelj mora odmah prekinuti sa natjecanjem i konj se mora podvrgnuti veterinarskom pregledu.
- b) Upućivanje na liječenje
Kad god je to nužno, konje treba prevesti do najbliže odgovarajuće ustanove za liječenje na dalju obradu i liječenje. Ozlijeđenim konjima mora se pružiti prikladna skrb kako bi ih se moglo prevesti na dalje liječenje.
- c) Ozljede na natjecanju
Učestalost ozljeda na natjecanjima treba pratiti. Stanje površine tla, učestalost natjecanja i sve ostale moguće opasne činitelje treba pomno proučiti kako bi se ustanovilo načine za smanjenje učestalosti ozljeda.
- d) Eutanazija
Ukoliko su ozljede dovoljno teške možda će postojati potreba da se konja uspava. Uspavljivanje treba provesti što je prije moguće, na humanim osnovama i od strane veterinara. Jedini cilj je da se patnja konja smanji na najmanju moguću mjeru.
- e) Povlačenje iz natjecanja (odustajanje i umirovljenje)
Prema konjima koje se povlači iz natjecanja (odustajanje i/ili umirovljenje) treba se odnositi osjećajno i humano.

5. Obrazovanje

FEI poziva sve uključene u konjički sport da postignu naviše moguće razine obrazovanja u područjima stručnosti koje se odnose na njegu i držanje konja za natjecanja.

Ova Pravila ponašanja za dobrobit konja povremeno se mogu mijenjati i dobrodošla su sva mišljenja. Posebna pažnja će se posvetiti novim rezultatima istraživanja te FEI potiče daljnje financiranje i podršku izučavanja dobrobiti konja.

Primjerak svih Pravilnika HKS-a može se nabaviti na službenim stranicama HKS

E.1. PREDMET NACIONALNIH NATJECANJA U DRESURNOM JAHANJU

- E.1.1. Pravila za nacionalna natjecanja u dresurnom jahanju propisuje Odbor za dresurno jahanje (u daljnjem tekstu OD) Hrvatskog Konjičkog Saveza (u daljnjem tekstu: HKS).
- E.1.2. Pravila na nacionalnim natjecanjima u dresurnom jahanju propisana su ovim Pravilnikom, Općim Pravilnikom HKS-a, te su usklađena s odredbama Međunarodne konjičke federacije – Federation Equestre Internationale (u daljnjem tekstu: FEI).
- E.1.3. Na međunarodnim natjecanjima u dresurnom jahanju, izravno se primjenjuju odgovarajuće odredbe FEI Pravilnika.
- E.1.4. Za sva pitanja koja nisu posebno uređena ovim Pravilnikom primjenjuje se važeći FEI Pravilnik za dresurno jahanje odnosno važeći FEI Pravilnik za Para-dresurno jahanje.

E.2. KATEGORIJE NATJECANJA U DRESURNOM JAHANJU

- E.2.1. Namjera kategorizacije nacionalnih natjecanja u dresurnom jahanju je da sva nacionalna natjecanja pod pokroviteljstvom HKS-a imaju usklađenu odgovarajuću razinu, kako u pogledu zahtjevnosti, tako i u pogledu dobrobiti za natjecatelje i konje.
- E.2.2. Nacionalna natjecanja u dresurnom jahanju kategorizirana su kako slijedi: CDN-D, CDN-C, CDN-B, CDN-A. Croatia Cup u dresurnom jahanju, Prvenstvo Hrvatske u dresurnom jahanju i Prvenstvo Hrvatske u dresurnom jahanju za mlade konje natjecanja su CDN-A kategorije.

E.2.3. PODJELA NACIONALNIH NATJECANJA PO KATEGORIJAMA

KATEGORIJA NATJECANJA	CDN-A		CDN-B	CDN-C	CDN-D
	2*	1*			
TRAJANJE NATJECANJA (u danima)	1-3	1-3	1-2	1-2	1
OBAVEZNE UTAKMICE	A, MK	A, MK			
DOZVOLJENE UTAKMICE	Sve kategorije	Sve kategorije	zaključno s PSG	Zaključno s M	Zaključno s L
ELEKTRONSKA OBRADA PODATAKA	Obavezno	Obavezno	Obavezno	Nije obavezno	Nije obavezno
SUDAČKO VIJEĆE (minimum)	5 (od toga Predsjednik i minimalno dva člana sudačkog vijeća, moraju biti po rangu najmanje suci nacionalnog ranga, a dva člana mogu biti suci regionalnog ranga)	5 (od toga Predsjednik i minimalno dva člana sudačkog vijeća, moraju biti po rangu najmanje suci nacionalnog ranga, a dva člana mogu biti suci regionalnog ranga)	2 (predsjednik nacionalnog ranga)	2 (predsjednik nacionalnog ranga)	1 regionalnog ranga
	3 (od toga jedan koji je sudio Grand Prix utakmice, a	3 (od toga jedan koji je sudio Grand Prix			

	jedan može biti sudac regionalnog ranga)	utakmice, a jedan može biti sudac regionalnog ranga)			
	2	1	Preporučeno	Preporučeno	Preporučeno
STEWARD (minimum)	Ukoliko su prostor natjecanja i prostor određen za zagrijavanje fizički razdvojeni (npr. hala i vanjski parkur ili dva vanjska fizički odvojena parkura koja nije moguće istovremeno nadzirati ili dvije hale i sl.) dva (2) stewarda su obavezna kako bi se osigurao adekvatan nadzor i kontrola natjecanja.				
NOVČANE NAGRADE	Obavezne	Dozvoljene	Dozvoljene	Nisu dozvoljene	Nisu dozvoljene
DEŽURNI LIJEČNIK/HITNA POMOĆ	Sukladno Općem Pravilniku, Organizator je dužan osigurati odgovarajućeg dežurnog liječnika.				
DEŽURNI VETERINAR	Sukladno Općem Pravilniku, Organizator je dužan osigurati odgovarajućeg dežurnog veterinar.				
DEŽURNI POTKIVAČ	Sukladno Općem Pravilniku, Organizator je dužan osigurati odgovarajućeg dežurnog potkivača.				

E.2.4. Prvenstvo Hrvatske u dresurnom jahanju, PHD, natjecanje je kategorije CDN-A, ima državni značaj i mora se održavati najmanje dva dana u slijedu. Minimalan broj članova sudačkog vijeća je pet, od toga Predsjednik i minimalno dva člana sudačkog vijeća moraju biti po rangu najmanje suci nacionalnog ranga, a dva člana koja su sudila Grand Prix utakmice. Steward je obavezan. Više u članku E.24.

E.2.5. Prvenstvo Hrvatske u dresurnom jahanju za mlade konje, PHDMK, natjecanje je kategorije CDN-A, ima državni značaj i traje minimalno jedan dan. Minimalan broj članova sudačkog vijeća je tri, preporuča se da je Predsjednik sudačkog vijeća sudac s FEI liste sudaca kvalificiranih za suđenje mladih konja¹ ili nacionalni sudac najmanje internacionalnog ranga a jedan član sudačkog vijeća mora biti najmanje nacionalnog ranga. Steward je obavezan. Više u članku E.10.15. i E.25.

E.2.6. Na kategorijama natjecanja CDN-D, CDN-C, CDN-B i CDN-A mogu se održavati Utakmice u dresurnom jahanju za osobe s invaliditetom (Parakonjanstvo).

E.2.7. NACIONALNA NATJECANJA – PREGLED KONJA (HORSE INSPECTION)

E.2.7.1. Pregled konja.

Organizator natjecanja dužan je osigurati prostor i vrijeme za Pregled konja. Na Pregledu konja dužan je biti Predsjednik sudačkog vijeća natjecanja, Veterinar i stewardi na natjecanju.

Komisija se sastoji od Predsjednika sudačkog vijeća i Veterinara.

E.2.7.2. Podloga: važno je da podloga bude adekvatna za pregled konja i fer procjenu.

E.2.7.3. Procedura:

- veterinar će provjeriti identitet konja prema putovnici i mikročipu,
- osoba koja predvodi konja u pregledu stoji ispred konja, a zatim prema uputama komisije hoda s konjem kratku relaciju, kasa s konjem do kraja ravnine, u hodu okreće konja u smjeru kazaljke na satu, te kasa s konjem do početne točke.

Komisija će procijeniti da li je konj:

- Prihvaćen na natjecanje ili

¹ <http://www.fei.org/fei/your-role/fei-officials-lists>

- Nije prihvaćen na natjecanje ili je poslan u Holding Box, te ide na ponovni pregled konja.
- E.2.7.4. Pravila: konj na pregledu mora biti predstavljen s uzdom i ID brojem konja, bez dodatne opreme. Osoba koja predvodi konja uredno i čisto odjevena. Bez deka, bandaži i štitnika. Bič do 120 cm može imati jedino osoba koja predvodi konja, ukoliko je potreban.

E.2.8. NACIONALNA NATJECANJA – KONTROLA LIJEČENJA I DOPINŠKA KONTROLA

E.2.8.1. Dopinška kontrola

- E.2.8.1.1 Za prevenciju dopinga, testiranje te postupanje s rezultatima nalaza na natjecanjima HKS-a nadležan je Hrvatski zavod za javno zdravstvo (HZJZ) kao nacionalna anti-doping organizacija, nadležne za prevenciju dopinga, testiranje te postupanje s rezultatima nalaza.
- E.2.8.1.2. Dopinška kontrola može biti provedena na bilo kojem nacionalnom natjecanju. Ciljana dopinška kontrola može biti provedena na drugim natjecanjima u slučaju potrebe.
- E.2.8.1.3. Na natjecanju konji mogu biti odabrani za dopinšku kontrolu u bilo koje vrijeme tijekom trajanja natjecanja. Konji mogu biti uzorkovani više puta tijekom istog natjecanja.
- E.2.8.1.4. Veterinar dopinške kontrole (VDK) je licencirani doktor veterinarske medicine akreditiran od strane HZJZ.
- E.2.8.1.5. Stewardi mogu biti imenovani od strane VDK za:
- a) obavještanje odgovorne osobe da je konj odabran za dopinšku kontrolu i/ili
 - b) praćenje konja do boksa za dopinšku kontrolu.
- E.2.8.1.6. Popis nedozvoljenih tvari za konje (EPSL) određuje Zabranjene tvari i Regulirane tvari za liječenje. Određene tvari s liste zabranjenih tvari su nabrojane kao specificirane tvari.
- E.2.8.2. Potrebni uvjeti. Minimalno dva boksa veličine najmanje 3x3 metra, označenih „Boksevi za dopinšku kontrolu“ moraju biti osigurani u sigurnom i mirnom prostoru. Boksevi moraju biti osigurani nakon adekvatnog čišćenja. Na natjecanje s manje od 10 konja dovoljan je samo jedan boks za dopinšku kontrolu. Boksevi moraju imati čistu stelju i izvan boksa mora biti moguće promatrati uzorkovanje konja u boksu. Ukoliko su boksevi za dopinšku kontrolu na travnatoj podlozi ona mora biti pokrivena gumama. VDK može zatražiti dodatne bokseve za dopinšku kontrolu.

E.3. KATEGORIJE I VRSTE UTAKMICA NA NACIONALNIM NATJECANJIMA

- E.3.1. Utakmice su pravovaljane ako je na njima nastupio najmanje jedan natjecateljski par.
- E.3.2. Na nacionalnim natjecanjima mogu se održavati samo utakmice s programima koje propisuje i odobrava OD HKS-a.
- E.3.3. Na nacionalnim natjecanjima održavaju se utakmice kategorija: E, A, utakmice za mlade konje, L, LM, M (prema pripadajućim nacionalnim testovima i/ili odgovarajućim FEI testovima), utakmice za osobe s invaliditetom (prema pripadajućim FEI testovima), te Prix St. Georg, Intermediate I, Intermediate A, Intermediate B, Intermediate II, Grand Prix, Short Grand Prix, Grand Prix Special (prema pripadajućim FEI testovima).
Utakmice kategorije E i utakmice za osobe s invaliditetom kategorija I; II i III održavaju se u dresurnoj areni širine dvadeset metara (20m) i dužine četrdeset metara (40m), utakmice A i viših kategorija, kao i utakmice za osobe s invaliditetom kategorija IV i V održavaju u dresurnoj areni širine dvadeset metara (20m) i dužine šezdeset metara (60m).
Na nacionalnim natjecanjima kategorije CDN-D utakmice kategorije A i L mogu se održati u dresurnoj areni širine dvadeset metara (20m) i dužine četrdeset metara (40m) uz odobrenje OD HKS-a.
- E.3.4. Utakmice se mogu održavati s obaveznim i slobodnim programima.

- E.3.5. Obavezni programi sadrže zadane dresurne radnje i figure povezane zadanim vrstama i smjerovima kretanja natjecateljskog para. Utakmice s ovim programima održavaju se na nacionalnim natjecanjima u svim kategorijama.
- E.3.6. Slobodni program je izvedba uz glazbu u kojem su radnje i vrste kretanja za svaku kategoriju zadane, ali izbor glazbe i koreografiju svaki natjecatelj određuje sam. Utakmice s ovim programima održavaju se u kategoriji A i svim višim kategorijama.
- E.3.7. **Utakmica kategorije E** je otvorena utakmica za sve kategorije natjecatelja i konja. Svi natjecatelji koji ostvare postotak od 53% i veći imaju pravo na jednaku počasnu nagradu. Ceremonija dodjele nagrada u pravilu se ne održava, ali se može održati. Ukoliko se ceremonija dodjele nagrada održava istoj prisustvuju svi jahači koji su ostvarili potrebni rezultat ali bez konja.
- E.3.8. **Utakmica kategorije A** održava se u dvije skupine:
a) natjecatelji **starosti do 16 godina**
b) natjecatelji **starosti 17 godina i više**
- Pravo nastupa sukladno članku E.5. Nagrade sukladno članku E.23.2.
- E.3.9. Strani natjecatelji koji ne žive u Republici Hrvatskoj imaju se pravo natjecanja sukladno kategoriji licence koja im je dodijeljena od strane nadležnog nacionalnog saveza. Prije nastupa na natjecanjima u RH dužni su HKS-u dostaviti potvrdu nadležnog nacionalnog saveza o stečenoj licenci.
- E.3.10. Utakmica za mlade konje održava se kao jedna utakmica, a natjecatelji i mladi konji plasirani su po skupinama:
a) četverogodci
b) petogodci
c) šestogodci
d) sedmogodci
Minimalan broj prijavljenih po skupini je tri natjecateljska para, u slučaju manjeg broja prijavljenih utakmica se održava u jednoj/dvije/tri skupini/e. Pravo nastupa sukladno članku E.5. Nagrade sukladno članku E.23.
- E.3.11. Utakmice u dresurnom jahanju za osobe s invaliditetom se održavaju se po kategorijama:
a) Kategorija I
b) Kategorija II
c) Kategorija III
d) Kategorija IV
e) Kategorija V
Minimalan broj prijavljenih po skupini je tri natjecateljska para, u slučaju manjeg broja prijavljenih utakmica se održava u jednoj/dvije/tri skupini/e. Pravo nastupa sukladno članku E.5. Nagrade sukladno članku E.23.

E.4. ODREDNICE ZA PROGRAME

- E.4.1. Programi za utakmice u dresurnom jahanju u svim kategorijama mogu sadržavati samo one radnje i vrste kretanja koje su sukladne programu određene kategorije. Vrijeme izvedbe označeno u obaveznim programima služi samo za informaciju natjecatelju i sucima, dok je u slobodnim programima obavezno pridržavanje zadanog vremena izvedbe.

E.4.2. Obavezni programi sadrže zadane dresurne radnje i figure povezane zadanim vrstama i smjerovima kretanja natjecateljskog para.

E	A	L	LM	M
ulaz u srednjem hodu ili radnom kasu	ulaz u radnom kasu	ulaz u radnom kasu	ulaz u radnom kasu	ulaz u prikupljenom kasu ili galopu
radni kas i galop	radni kas i galop	prikupljeni i radni kas i galop	prikupljeni kas i galop	prikupljeni kas i galop
najmanji promjer kruga je 10m	srednji hod	srednji hod	srednji i produženi kas i galop	srednji i produženi kas i galop
produženja koraka kasa i skokova galopa	srednji kas i galop	srednji kas i galop	prikupljeni i produženi hod	prikupljeni i produženi hod
viši i niži prijelazi po jedan stupanj	najmanji promjer kruga je 10m	najmanji promjer kruga je 8m	najmanji promjer kruga je 8m	najmanji promjer kruga je 6m
	viši i niži prijelazi po jedan stupanj	viši i niži prijelazi po dva stupnja	viši i niži prijelazi po dva stupnja	viši i niži prijelazi po dva i tri stupnja
	odstupanje	odstupanje	odstupanje	odstupanje
		okret na stražnjem dijelu trupa	polupirueta	polupirueta
		kontragalop	kontragalop	kontragalop
		jednostavna promjena galopa	primanje plečke, renvers, travers i traverzala u kasu	primanje plečke, renvers, travers i traverzala u kasu
		dnostavno primanje	jednostavna promjena galopa	traverzala u galopu
				leteća promjena galopa

E.4.3. Slobodni program je izvedba uz glazbu u kojem su radnje i vrste kretanja za svaku kategoriju zadane, ali svaki natjecatelj sam izrađuje koreografiju i odabire glazbu. Slobodni program mora sadržavati sve radnje i vrste kretanja koje su zadane za određenu kategoriju slobodnog programa, sukladno pripadajućim testovima. Program treba biti prilagođen fizičkim mogućnostima konja te stupnju njegove dresurne pripremljenosti. Kod sastavljanja slobodnog programa važna je kreativnost. Tijekom izvedbe programa, čitav se natjecateljski prostor treba jednakomjerno koristiti. Označena slova u natjecateljskom prostoru služe kao orijentacija natjecatelju i ne moraju se koristiti precizno kao u obaveznim programima. Posebno ili prečesto isticanje jedne vrste kretanja ili radnje nije poželjno. Bočna kretanja moraju biti izvedena na način da su jasno prepoznatljiva. Veliki krug smije se izvoditi samo u srednjem kasu, ali ne i u produženom. Produženi galop u velikom krugu je dopušten. U izvedbi pojedinih radnji, dopušteno je držanje uzdi u jednoj ruci.

E.4.4. Vrijeme trajanja izvedbe slobodnog programa je ograničeno i iznosi:

- za kategoriju A - od 3 min do 3 min i 30 sek;
- za kategoriju L - od 4 min do 4 min i 30sek;
- za kategorije LM i M, te FEI kategorije Pony Riders, Juniors, Young Riders (S), Intermediate I - od 4 min i 30 sek do 5 min;
- za kategoriju Grand Prix - od 5 min i 30 sek do 6 min.
- za kategorije I, II i III osoba s invaliditetom - od 4 min do 4 min i 30 sek
- za kategorije IV i V osoba s invaliditetom - od 4 min i 30 sek do 5 min

E.5. PRAVO NASTUPANJA NATJECATELJA, KONJA, NATJECATELJSKOG PARA

- E.5.1. Pravo nastupanja u utakmicama na nacionalnim natjecanjima, imaju svi hrvatski državljani ili strani državljani sa prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji imaju odgovarajuću natjecateljsku licencu.
- E.5.2. Nastup na međunarodnim natjecanjima je moguć samo uz prethodno odobrenje Izbornika za dresurno jahanje, a reguliran je posebnim Pravilnikom o nastupanju reprezentacije na međunarodnim natjecanjima. Prijava na međunarodna natjecanja obavlja se isključivo preko Ureda HKS-a.
Nastup osoba s invaliditetom na međunarodnim natjecanjima je moguć samo uz prethodno odobrenje Izbornika za dresurno jahanje. Prijava na međunarodna natjecanja obavlja se isključivo preko ureda HKS-a.
- E.5.3. U istoj utakmici, svaki natjecatelj može nastupiti najviše tri puta, ali s različitim konjima.
- E.5.4. Natjecatelj u dresurnom jahanju osoba s invaliditetom može nastupiti u kategorijama višim od kategorizirane, te se može vratiti u svoju, kategorizacijom određenu kategoriju, ali ne može se natjecati u konkurenciji u kategoriji nižoj od službene kategorizacije.
- E.5.5. Pravo nastupanja na nacionalnim natjecanjima u dresurnom jahanju imaju svi konji registrirani u HKS-u minimalne starosti četiri (4) godine. Konji starosti osamnaest (18) godina i više prema Općem Pravilniku HKS-a.
- E.5.6. U kategorijama utakmica: E i A dobna granica za konje je četiri (4) godine; L i LM dobna granica za konje je pet (5) godina; M dobna granice za konje je šest (6) godina; a za sve utakmice viših kategorija sedam (7) godina starosti. Dobna granica za konje u Utakmicama za osobe s invaliditetom je šest (6) godina. Ni u jednoj kategoriji ne smiju nastupati kobile ako su ždrebne više od četiri mjeseca, te do šest mjeseci nakon ždrijebljenja.
- E.5.7. Na nacionalnim natjecanjima kategorije CDN-D, CDN-C, CDN-B i CDN-A mogu nastupiti dva natjecatelja s istim konjem u istoj kategoriji utakmica ili u različitim kategorijama utakmica. Jedan konj može najviše nastupiti dva puta u jednom natjecateljskom danu. Na nacionalnom natjecanju kategorije CDN-A koje ima status Prvenstvo Hrvatske u dresurnom jahanju u konkurenciji za PH konj može nastupiti samo u utakmici koja se boduje za prvenstvo u dobnoj kategoriji natjecatelja i samo s jednim natjecateljem.
Na nacionalnom natjecanju kategorije CDN-A koje ima status Prvenstvo Hrvatske za mlade konje u dresurnom jahanju konj može nastupiti samo u utakmicama koje se boduju za službenu konkurenciju za PH za mlade konje u dresurnom jahanju.
Na nacionalnom natjecanju CDN-A koje ima status Croatia Cupa u dresurnom jahanju konj može nastupiti najviše dva puta s dva natjecatelja u dobnim kategorijama pony jahača, kadeta i juniora ili u različitim kategorijama (pony jahači, kadeti, juniori), dok u kategoriji mladih jahača, seniora - amatera i seniora može nastupiti samo s jednim natjecateljem za bodove u Croatia Cupu.
- E.5.8. U dane održavanja natjecanja konja smije jahati ili zagrijavati samo natjecatelj(i) koji nastupa(ju) s tim konjem. Isto se ne odnosi na lonžiranje koje osim jahača može obaviti i trener ili njegov ovlaštenu predstavnik.

U utakmicama u dresurnom jahanju za osobe s invaliditetom kategorija I, II i III natjecatelju konja smije zagrijavati trener/konjovodac².

² Para-Equestrian Dressage Rules 4th edition, effective 1 January 2023, Article 8436

- E.5.9. Isti natjecateljski par ne smije preskakati kategoriju utakmice, tj. u jednom danu smije nastupiti u dvije utakmice susjednih kategorija (kategorije utakmica E, A, L, LM, M, PSG, Inter 1, Inter 2, GP, GPS). Različiti natjecatelji mogu nastupiti s istim konjem. U tom slučaju, konj može preskakati jednu ili više kategorija utakmica ili nastupiti u istoj utakmici dva puta.
- E.5.10. Natjecateljskom paru, istom natjecatelju i istom konju, koji su u jednoj natjecateljskoj sezoni, na nacionalnoj i/ili međunarodnoj razini, ostvarili postotak uspješnosti veći od 60%, tri ili više puta u jednoj kategoriji, nije dopušteno slijedeće sezone nastupati na nacionalnim natjecanjima u dvije kategorije niže od navedene.
- E.5.11. Pravo nastupa u Utakmici za mlade konje (članak E.3.10.) imaju svi konji koji su uredno registrirani u Uredu HKS-a. Dobnu kategoriju konja četverogodaca stječu svi konji koji u kalendarskoj godini navršavaju četiri (4) godine starosti, petogodaca svi konji koji u kalendarskoj godini navršavaju pet (5) godina, šestogodaca svi konji koji u kalendarskoj godini navršavaju šest (6) godina starosti, te sedmogodaca svi konji koji u kalendarskoj godini navršavaju sedam (7) godina starosti.
- E.5.12. Pravo nastupa u Utakmici u dresurnom jahanju za osobe s invaliditetom imaju svi natjecatelji koji su uredno registrirani u Uredu HKS-a prema kategoriji koja im je dodijeljena od strane ovlaštenog kategorizatora.
- E.5.13. Inozemni natjecatelji. Prema Općem Pravilniku HKS-a.
- E.5.14. Natjecatelj koji nastupa u inozemstvu dužan je dostaviti rezultate **uredu HKS-a, Odboru za dresurno jahanje i Izborniku za dresurno jahanje** u roku od **10 radnih dana** od dana završetka natjecanja. Rezultati se dostavljaju na način da se dostavi službena rezultatska lista utakmice u kojoj je natjecateljski par nastupio. Ukoliko natjecatelj propusti dostaviti rezultate u propisanom obliku i/ili roku isti se neće uzeti u obzir pri sastavljanju rang liste za tekuću godinu.

E.6. KATEGORIJE NATJECATELJA I NATJECATELJSKE LICENCE

- E.6.1. Natjecatelji u dresurnom jahanju dijele se po dobnim kategorijama:
- **poni jahači**, od 9 do 16 godina starosti;
 - **kadeti**, od 10 do 14 godina starosti;
 - **juniori**, od 14 do 18 godina starosti;
 - **mladi jahači**, od 16 do 21 godine starosti;
 - **seniori**, 18 godina starosti i stariji;
 - **seniori-amateri**, licencirani natjecatelji koji posjeduju D1, D2 ili D3 licencu starosti od 21 godina i više; te natjecateljski par (natjecatelj i konj) koji se nisu natjecali u utakmicama kategorije M i više (kumulativni uvjeti)
 - **veterani**, žene iznad 45, muškarci iznad 49 godina starosti;
 - **osobe s invaliditetom**, od 12 godina starosti.
- Sukladno Općem Pravilniku HKS-a (čl.B.3.2.) godine starosti odnose se na cijelu kalendarsku godinu u kojoj natjecatelj navršava navedenu godinu starosti, a potvrđuje se valjanim osobnim dokumentima.

- E.6.2. Odvojena natjecanja i/ili utakmice za muškarce i žene nisu dozvoljena.³
- E.6.3. Natjecateljska licenca za dresurna natjecanja, obilježava se slovom «D» koje označava disciplinu dresurnog jahanja, te brojem koji označava odgovarajući kategoriju. Natjecatelj koji želi nastupati na natjecanjima u dresurnom jahanju, mora imati natjecateljsku licencu za dresurno jahanje. Za stjecanje natjecateljske licence određene kategorije, mjerodavni su službeno priznati rezultati uneseni u bazu podataka koju vodi HKS. Natjecateljske licence za natjecanja dresurnog jahanja dodjeljuju se u slijedećim kategorijama: D-0, D-1, D-2, D-3, i D-4.
- E.6.4. Za sve kategorije natjecateljskih licenci u dresurnom jahanju potrebno je prilikom registracije priložiti liječničku potvrdu, sukladno važećem Zakonu o sportu⁵.
- E.6.5. Promjenu kategorije natjecateljske licence natjecatelja u dresurnom jahanju odobrava OD HKS-a. Natjecateljske licence jedne kategorije se automatski mijenjaju u višu nakon šest (6) rezultata viših od 60%, sukladno ovom članku. Ukoliko natjecatelj želi promijeniti kategoriju natjecateljske licence (prije automatske promjene), mora to zatražiti pismenim putem od OD HKS-a i/ili Ureda HKS-a, te uz zahtjev priložiti dokaz o postignutim rezultatima (službenu rezultatsku listu). OD HKS-a će provjeriti postignute rezultate i donijeti odluku o promjeni natjecateljske licence.
- E.6.6. Kategorija natjecateljske licence **D-0**, vrijedi za sve osobe starije od 8 godina koje su uspješno položile ispit za jahačku dozvolu. Osobe s kategorijom licence D-0 smiju nastupati isključivo u utakmici kategorije E uz obaveznu prisutnost trenera uz natjecateljski prostor, koji ima aktivnu važeću licencu pri HKS-u. Natjecateljska licenca kategorije D-0 plaća se prema Cjeniku HKS-a za svaku natjecateljsku sezonu. Ukoliko natjecatelj natjecateljske licence kategorije D-0 (jahačke dozvole) u istoj natjecateljskoj sezoni u kojoj je uplatio cijenu natjecateljske licence nakon položenog ispita za natjecateljsku licencu kategorije D-1 ne plaća ponovno cijenu natjecateljske licence. Natjecatelji s natjecateljskom licencom kategorije D-0 natječu se na odgovornost trenera (koji ima aktivnu važeću licencu pri HKS-u), a mlađi od 18 godina i na odgovornost roditelja.
- E.6.7. Početnu natjecateljsku licencu **D-1** natjecatelj stječe polaganjem ispita koji je reguliran Pravilnikom o polaganju jahačke dozvole i natjecateljske licence Odbora za edukaciju HKS-a. Ukoliko natjecatelj već posjeduje natjecateljsku licencu za preponsko jahanje nije obavezan dodatno polagati ispit za natjecanja u dresurnom jahanju, te se dodjeljuje natjecateljska licenca D-1. Natjecatelji s licencom kategorije D-1 mogu se natjecati u utakmicama kategorija E, A, L, Utakmicama za mlade konje.
- E.6.8. Natjecateljska licenca kategorije **D-2** izdaje se onom natjecatelju koji je u svojim nastupima u tri (3) utakmice kategorije A, postigao najmanje ocjenu 60%, na natjecanjima kategorije CDN-C i višim u toku dvije (2) natjecateljske godine. Natjecatelji s licencom kategorije D-2 mogu se natjecati u utakmicama kategorija LM i nižim.
- E.6.9. Natjecateljska licenca kategorije **D-3** (izdaje se onom natjecatelju koji je u svojim nastupima u tri (3) utakmice kategorije L i/ili LM, ostvario postotak uspješnosti od najmanje 60%, na natjecanjima kategorije CDN-C i višim u toku dvije natjecateljske godine. Natjecatelji s licencom kategorije D-3 mogu se natjecati u utakmicama kategorija M i nižim i Utakmicama za mlade konje.

³ Dressage Rules, 26th edition, effective 1st January 2023, , Article 405.1.3.

- E.6.10. Natjecateljska licenca kategorije **D-4** (izdaje se onom natjecatelju koji je u svojim nastupima u tri (3) utakmice kategorije M, ostvario postotak uspješnosti od najmanje 60%, na natjecanjima kategorije CDN-C i višim u toku dvije natjecateljske godine. Natjecatelji s licencom kategorije D-4 mogu se natjecati u utakmicama svih kategorija.
- E.6.11. Na Prvenstvu Hrvatske u dresurnom jahanju natjecateljska licenca nije ograničavajući čimbenik za kategorije pony jahača, kadeta, juniora, mladih jahača, seniora; odnosno potrebno je minimalno posjedovati D-1 natjecateljsku licencu. Na Prvenstvu Hrvatske u dresurnom jahanju za mlade konje mogu nastupati i jahači s minimalno D-1 licencom. Za kategoriju seniora-amatera natjecateljska licenca je ograničavajuća, sukladno članku E.6.1. ovog Pravilnika. Osobe s invaliditetom natječu se sukladno dodjeljenoj kategoriji odnosno sukladno članku E.5.4. ovog Pravilnika.
- E.6.12. Nastup natjecatelja u utakmicama sa slobodnim programom uz glazbu, utakmicama za mlade konje i utakmicama u dresurnom jahanju za osobe s invaliditetom ne uzima se u obzir za stjecanje veće natjecateljske licence, ali se boduje za rang listu.

E.7. OPREMA NATJECATELJA

- E.7.1. Na svim nacionalnim natjecanjima u dresurnom jahanju, oprema natjecatelja mora biti sukladno odredbama ovog Članka.
- E.7.2. **Zaštitna kaciga⁶:** Kao opće pravilo svi natjecatelji moraju nositi pravilno postavljenu zaštitnu kacigu (kao i bilo koja druga osoba) kada su na konju te poni jahači, kadeti, juniori i mladi jahači za vrijeme pregleda konja (horse inspection). Preporuka je da kacigu za vrijeme pregleda konja nosi bilo koja osoba koja predvodi konja. Bilo kojem natjecatelju (ili drugoj osobi) koji krši ovo pravilo biti će odmah zabranjeno daljnje jahanje sve dok zaštitna kaciga ne bude pravilno postavljena.
Ukoliko natjecatelj izabere skinuti zaštitnu kacigu u bilo koje vrijeme, bilo dozvoljeno ili ne ovim Pravilnikom, svako skidanje kacige je **isključivo na vlastitu odgovornost i rizik natjecatelja**.
Zaštitna kaciga mora biti u skladu s propisanim internacionalnim standardima (detaljnije Apendix A „Protective Headgear“ FEI General Regulations).
- E.7.3. **Zaštitni prsluk.** Natjecatelji mlađi od sedamnaest (17) godina** koji imaju natjecateljske licence D-0 ili D-1 moraju obavezno nositi zaštitni prsluk u zagrijavalištu, za vrijeme natjecanja i dodjele nagrada bez obzira na kategoriju utakmica.
Napomena**: Svaki natjecatelj smatra se starim sedamnaest (17) godina i više od početka kalendarske godine (01. siječnja) u kojoj puni sedamnaest (17) godina starosti.
- E.7.4. **Odjeća natjecatelja.** Obavezan je jednobojni natjecateljski sako ili frak. Prugasti ili višebojni sako ili frak nisu dozvoljeni. Decentni detalji i obrubi u kontrastnim bojama kao i dekoracije s kristalima su dozvoljene. U utakmicama kategorije M dresurni frak je dopušten, dok je utakmicama viših kategorija obavezan.

Zaštitna kaciga:	crne ili tamne boje
Jahačke hlače:	bijele ili bjeličaste boje (off white);

⁶ Dressage Rules, 26th edition, effective 1st January 2023, Article 431.1.

Košulja:	bijele ili bjeličaste (off white) boje (ukoliko košulja nije bijele boje, mora se zatvoriti ovratnikom, plastronom ili kravatom u dozvoljenoj boji);
Plastron/kravata:	bijele ili bjeličaste boje (off white);
Rukavice:	bijele, bjeličaste boje (off white) ili u boji sakoa; crne dozvoljene na utakmicama kategorije E, A, L i na Utakmicama za mlade konje;
Jahačke čizme:	crne ili tamne boje. U utakmicama kategorija E, A, L, utakmicama za mlade konje te Utakmicama u dresurnom jahanju za osobe s invaliditetom dozvoljena je uporaba jahaćih cipela i kožnih čepsa u dozvoljenoj boji.

Osobe s invaliditetom smiju koristiti pomoćna sredstva dozvoljena prema kategorizaciji natjecatelja kako je definirano „FEI Para-Equestrian Master list“ i standardnim pomoćnim sredstvima („Standard Compensating Aids – FEI Para Dressage Rules“), iste je potrebno prijaviti OD HKS-a prije natjecanja.

- E.7.5. U slučaju lošeg vremena Sudački kolegij može dozvoliti korištenje lagane vodootporne kabanice. U slučaju velike vrućine Sudački kolegij može dozvoliti natjecateljima da nastupaju bez sakoa/fraka.
- E.7.6. Pripadnici vojnih i policijskih postrojbi/nacionalnih ustanova (ergele, škole i sl.) mogu nastupati u službenim uniformama, sukladno odredbama ovog članka koje se odnose na sigurnost.
- E.7.7. **Mamuze** (jedan par) su dozvoljene u svim kategorijama utakmica, ali nisu obavezne. Mamuze moraju biti metalne, glatkih rubova i usmjerene prema dolje. Ukoliko se koriste mamuze s kotačićima, oni moraju biti obli i moraju se moraju slobodno vrtjeti. Za jahače pony konja, mamuze su dozvoljene ali ako se koriste dozvoljene su samo metalne mamuze glatkih rubova ne duže od tri i pol centimetra (3,5 cm). Mamuze s kotačićima nisu dozvoljene za jahače pony konja.
- E.7.8. Slušalice i/ili drugi elektronički komunikacijski uređaji su strogo zabranjeni tokom natjecanja, te njihova uporaba podliježe kazni isključenja. Isti su dozvoljeni za vrijeme treninga i zagrijavanja.

E.8. OPREMA KONJA (i DODATAK 1)

- E.8.1. Na svim nacionalnim natjecanjima u dresurnom jahanju, oprema konja mora biti u skladu s odredbama ovog članka.
- E.8.2. Obavezna je slijedeća oprema: sedlo, dresurno sedlo obavezno na kategoriji utakmice S i višim sukladno *FEI Dressage Rules Art. 434.*; uzda, dupla uzda na kategorijama M do Grand Prix dopuštena, ali nije obavezna (od utakmice S na dalje sukladno *FEI Dressage Rules Art. 434.*). Prekrivači za sedlo nisu dopušteni. Stremeni moraju slobodno visiti s vanjske strane lista sedla iz sigurnosnih razloga. Moraju biti zatvoreni osim u slučaju sigurnosnih

stremena kada vanjska strana može imati otvor. Noga natjecatelja ni na koji način ne smije biti pričvršćena za stremen (npr. magnetom, gumom i sl.).

- E.8.3. Uzda odnosno dupla uzda mora imati prekonosni remen. Osim kopči tjemeni dio uzde kao i prekonosni remen moraju biti napravljeni od kože ili materijala sličnog koži. Najlon ili drugi materijal isključujući metal mogu se koristiti kako bi se ojačala koža, ali ne smiju biti u direktnom kontaktu s konjem. Elastični umetci dozvoljeni su isključivo u tjemenom dijelu kao i obraznom remenju, ali ne smiju biti u direktnom kontaktu s konjem ili žvalom. Čeoni remen je obavezan i dijelovi koji nisu spojeni za uzdu mogu biti i od drugog materijala osim kože ili materijala sličnog koži. Tjemeni remen mora ležati odmah iza tjemena i može se protezati na tjeme, ali ne smije biti postavljen iza lubanje konja. Podgušni remen je obavezan osim u slučaju Micklem uzde. Dizgini su kontinuirana i neprekinuta linija od žvale do jahačeve ruke. Dodaci dizginima nisu dozvoljeni. Svaka žvala mora biti spojena na zaseban dizgin i dizgini smiju biti povezani samo sa žvalom. Dizgini ne smiju biti napravljeni od konopa. Na bilo kojoj razini natjecanja prekonosni remen nikada ne smije biti toliko čvrsto stegnut da škodi konju i mora biti provjeren od strane Stewarda kada je primjenjivo. Bilo koji dio opreme koji onemogućava slobodno kretanje konjskih ušiju strogo je zabranjen. U slučajevima kada se koristi dupla uzda obavezan je prekonosni remen „cavesson“. Kombinirani prekonosni remen može se koristiti, ali bez pomoćnog donjeg remena (podbradni remen). Obična uzda može koristiti varijacije prekonosnog remena kako je prikazano u Dodatku 2 ovog pravilnika.
- E.8.4. **Bič:** Jahaču je dopuštena uporaba jednog biča maksimalne dozvoljene dužine 120cm, odnosno 100cm za pony konje za vrijeme jahanja, vođenja ili lonžiranja konja (dopušten bič za lonžiranje). U utakmicama kategorije M i višim dopuštena uporaba dresurnog biča samo u zagrijavalištu. Bič mora biti ispušen prije ulaska oko natjecateljske arene ili će natjecatelj biti penaliziran (sukladno članku E.10.) Dozvoljeno je, ukoliko se radi o sigurnosnim razlozima, na svečanu dodjelu nagrada doći s bičem.
- E.8.5. **Podsedlica:** bi trebala biti bijele boje. Decentni detalji i obrubi u kontrastnim bojama su dozvoljeni. Prugaste ili višebojne podsedlice nisu dozvoljene.
- E.8.6. **Dodatna oprema** Uporaba martingala, pomoćnog remenja, pregača, gumica na žvali, blinkera koji ometaju vidno polje konja strogo je zabranjena za vrijeme treninga, zagrijavanja i natjecanja, te podliježe kazni isključenja. Dozvoljeno je koristiti remenčić na prednjem unkašu sedla (pommel strap).
U zagrijavalištu je dopuštena uporaba bandaža i/ili štitnika za noge te se isti moraju ukloniti prije ulaska oko natjecateljske arene ili će natjecatelj biti penaliziran (sukladno članku E.10.). U slučaju da je konj agresivan prema drugim konjima, obavezno mora biti označen crvenom trakom u repu ako udara stražnjim nogama ili plavom ako grize konje. Dodatna oprema konja u Utakmicama za osobe s invaliditetom treba biti u skladu s Člankom E.7.4. ovog Pravilnika, istu je potrebno prijaviti OD HKS-a prije natjecanja.
- E.8.7. **Dodaci:**
- 1) **Umetak za rep** je dozvoljen. Umetci za rep ne smiju sadržavati metalne dijelove, osim kopče za pričvršćivanje, kao ni dodatnu težinu. Odstupanje od gore propisanog može rezultirati isključenjem ako se isto utvrdi slučajnom kontrolom.
 - 2) **Kapica za uši** je dozvoljena na svim natjecanjima i može smanjiti buku. Ista ne smije pokrivati oči konja i ne smije biti pričvršćena za prekonosni remen. Nije dopuštena upotreba maski za konje koje prekrivaju oči i/ili nos konja za vrijeme natjecanja no iste mogu biti dozvoljene za vrijeme treniranja i zagrijavanja od strane stewarda i predsjednika sudačkog kolegija.

3) **Čepovi za uši** za konje su dozvoljeni samo na pregledu konja i ceremoniji dodjele nagrada iz sigurnosnih razloga.

E.8.8. Bilo kakve umjetne dekoracije na konju nisu dozvoljene. Nije dozvoljeno bojati bilo koji dio konjskog tijela niti prikrivati postojeće ozljede ili rane.

Strogo je zabranjeno korištenje bilo kakve bijele tvari („marshmallow fluff“, krema za brijanje i dr.) oko konjskih usta kako bi se oponašalo prirodno pjenjenje. Navedeno može rezultirati upozorenjem ili isključenjem.

E.8.9. **Kontrola opreme konja:** Vizualnu kontrolu prije napuštanja zagrijavališta može izvršiti Steward natjecanja (ukoliko je prema kategoriji natjecanja obavezan) u svrhu prevencije da natjecatelj započne natjecanje s nedopuštenom opremom. Vizualna kontrola se može odbiti obzirom da je osmišljena kako bi pomogla natjecateljima, ali nije obavezna. Kakogod, u potpunoj je odgovornosti natjecatelja ne ući u natjecateljski prostor s nedopuštenom opremom. Steward treba pregledati svaki dio opreme konja nakon izlaska iz natjecateljske arene. Svako odstupanje prijavljuje Sucu na poziciji C i rezultat je isključenje iz utakmice ukoliko je dokazano odstupanje od opreme. Kontrola uzde mora se vršiti s izrazitom pažnjom obzirom da su neki konji vrlo osjetljivih usta. Odgovornost je jahača ili pomagača (npr. trener, groom) skinuti kapicu za uši kod pregleda kada se to zatraži. Steward pri kontroli žvale mora koristiti kirurške/zaštitne rukavice (jedan (1) novi par po konju).

E.8.10. **Zgrijavalište i prostori za trening:** gore navedeni članci odnose se također na zagrijavalište kao i na prostor za trening ali je uporaba štitnika za noge i bandaža dozvoljena. „Lunging Cavessons“ (lonžirni oglav/uzda), „single direct side reins“ (auzbinderi) ili „double sliding side reins – triangle/dreieck zügel“ (šlaufcigle) su dozvoljeni kod lonžiranja. Lonžiranje je dozvoljeno sa jednom (1) lonžom pričvršćenom ili za lonžirni oglav/uzdu („lunging cavesson) ili za ring žvale ili bridona. Lonža ne smije biti pričvršćena za kandar.

E.8.11. **Identifikacijski broj:** Svaki konj obavezno mora imati istaknut identifikacijski broj dodijeljen od strane Ureda HKS-a za vrijeme trajanja natjecanja u svakom trenutku kad napušta smještajni prostor (box) kako bi službeno odoblje natjecanja moglo identificirati konja. Navedeno se odnosi na šetnju, ispašu, lonžiranje, treniranje, zagrijavanje te natjecanje kao i na pregled konja (horse inspection) kada je isti organiziran. Službeno osoblje prvi puta upozorava natjecatelja da istakne identifikacijski broj ukoliko je isto propustio učiniti. Ukoliko natjecatelj ponovno propusti istaknuti odgovarajući broj isto je kažnjivo sukladno Članku E.29.1. Identifikacijski broj treba biti diskretan na bijeloj pozadini, boja brojeva može varirati.

E.8.12. **Žvala:** Žvale moraju biti glatke s čvrstom površinom. Torične i žičane žvale su zabranjene. Žvale moraju biti proizvedene od metala, izdržljive plastike, savitljive gume ili sintetičkog materijala. Mogu biti presvučene gumom/lateksom. Žvale ne smiju vršiti mehaničko ograničavanje jezika. Promjer žvale, bridona i kandara (dio koji je u ustima) mora biti primjeren kako ne bi izazvao ozljedu konja. Minimalni promjer kandara (dio koji je u ustima) je dvanaest milimetara (12 mm) i deset milimetara za bridon (10 mm). Obična žvala mora imati minimalan promjer četrnaest milimetara (12 mm) za konje i deset milimetara (10 mm) za pony konje. Promjer se mjeri tik do ringova ili bočnih krakova žvale.

1. **Obična žvala** je dozvoljena kada nije obavezno korištenje duple uzde. Varijacije ringova i usnih dijelova su prikazane u Dodatku 2 ovog Pravilnika. Savitljive gumene ili sintetičke

žvale su dozvoljene. Žvala može biti jednom ili dva puta lomljena s rotirajućim srednjim dijelom koji mora biti čvrst i bez dodatnih pomičnih dijelova. Srednji dio može biti zakrenut u suprotnom smjeru, ali mora biti zaobljen i ne smije vršiti pritisak na površinu jezika. Dva puta lomljena žvala ili žvala s rotirajućim srednjim dijelom mogu biti oblikovane da rasterete jezik. Maksimalna visina ispupčenog dijela žvale je 30 mm od najnižeg do najvišeg dijela. Najširi dio ispupčenog dijela žvale mora biti gdje usni dio dotiče jezik i mora biti minimalno 30 mm širok. Lomljene ili ne lomljene žvale mogu biti zakrivljene, ali unutar dimenzija kako je opisano gore.

2. **Bridon** je definiran kao i obična žvala ali ako se koristi s kandarom čini duplu uzdu. Mogu imati okugli, pokretljivi ring i/ili djelomično učvršćeni ring („eggbutt cheeks“). Mogu biti jednom ili dva puta lomljeni, ali spoj mora biti čvrst bez pomičnih dijelova (osim rolera). Centralni dio ne smije imati utjecaj na površinu jezika. Bridoni čiji se srednji dio može „zakočiti“ tako da čine nepomičnu žvalu („mullen mouth snaffle“) nisu dozvoljeni. Savitljivi gumeni ili sintetički bridoni nisu dozvoljeni.

3. **Kandare** donji krak kandara smije biti dug najviše 10 cm (dužina mjerena od spoja s dijelom koji ulazi u usta). Gornji, obrazni krak ne smije biti duži od donjeg i ne smije biti duži od 5 cm. Ako kandare imaju pomične krakove, donji krak kandara ne smije biti duži od 10 cm kada je žvala u najvišoj poziciji. Kandare mogu imati ravan krak ili krak u obliku slova S. Usni dio može biti ravan ili oblikovan da rastereti jezik. Maksimalna visina ispupčenog dijela je 30 mm od najnižeg do najvišeg dijela. Najširi dio ispupčenog dijela mora biti gdje usni dio dotiče jezik i mora biti minimalno 30 mm širok. Lančić kandara može biti metalni, kožni ili kombinirani. Zaštita za lančić smije biti kožna, gumena ili krznena. Kuke kojima se učvršćuje lančić mogu biti fiksne ili pomične.

E.9. NATJECATELJSKI PROSTOR, DRESURNA ARENA I ZAGRIJAVALIŠTE

E.9.1 **Specifikacija arene:** Arena na natjecanju mora biti potpuno ravna, bez prepreka, rupa, izbočina, kamenja i sl. Preporuča se da se natjecanja u dresurnom jahanju održavaju na pješčanoj podlozi. Na travnatoj podlozi mogu se održavati samo natjecanja uz suglasnost OD HKS-a.

Arena treba biti dužine četrdeset metara (40m) i širine dvadeset metara (20m), ili dužine šezdeset metara (60m) i širine dvadeset metara (20m).

Arena mora biti propisno označena slovima sukladno FEI pravilima. Dresurna arena mora obavezno biti ograđena bijelom ogradicom visine oko trideset centimetara (30cm).

Ogradica mora biti sastavljena tako da se može lako pomicati u točki A, kako bi se omogućio nesmetan ulazak i izlazak natjecatelja. Nakon ulaska natjecatelja u dresurnu arenu, ogradica se obavezno mora zatvoriti na Utakmici za mlade konje, na Utakmici u dresurnom jahanju za osobe s invaliditetom. U ostalim utakmicama može biti otvorena do max. četiri metra (4 m).

Ogradica se obavezno mora zatvarati nakon ulaska natjecatelja na svim utakmicama koje se boduju za Prvenstvo Hrvatske u dresurnom jahanju za sve kategorije, Prvenstvu Hrvatske u dresurnom jahanju za mlade konje.

Kad se natjecanja održavaju na otvorenom prostoru, oko ogradice treba osigurati slobodni prostor za prolazak natjecatelja, koji treba biti najmanje pet metara (5m) širine. U posebnim okolnostima moguće je da je prostor oko ogradice uži od pet metara (5m), ali je potrebna suglasnost OD HKS-a.

Kad se natjecanja održavaju u zatvorenom jahalištu, slobodni prostor oko ogradice u pravilu bi trebao iznositi najmanje tri metra (3m) širine. U posebnim okolnostima moguće

je da je prostor oko ogradice uži od tri metra (3m), ali je potrebna suglasnost OD HKS-a. Za vrijeme održavanja natjecanja, natjecateljski prostor i dresurnu arenu potrebno je ravnati nakon svakih 6 do 10 natjecatelja.

E.9.2. **Slova** trebaju biti postavljena s vanjske strane arene na udaljenosti od oko pedeset centimetara (50 cm) i jasno označena. Reklame nisu dozvoljene na slovima i/ili držačima slova.

E.9.3. **Pozicije Sudaca.** Kada sude tri suca, jedan sudac je obavezno kod slova C, a ostali suci su smješteni:

- a) jedan na kratkoj stazi kod ugla linije H ili M, a drugi na dugoj stazi kod slova B ili E (kombinacija H-B ili M-E)
- b) ili oba na kratkoj stazi kod slova H i M.

Kada sudi pet sudaca, tri suca su smještena na kratkoj stazi (H-C-M), dok preostala dva suca sjede na dugim stazama kod slova B i E..

Ako se utakmice održavaju na otvorenom prostoru, suci trebaju biti smješteni pet metara (5m) od ograde, dok u zatvorenom jahalištu mogu sjediti udaljeni dva metra (2m) od ograde. Ukoliko su suci smješteni na manjoj udaljenosti, potrebna je suglasnost OD HKS-a. Preporuča se da suci zbog bolje preglednosti sjede na povišenom podiju od najmanje pedeset centimetara (50cm).

E.9.4. **Stanke.** Preporuča se nakon svakih 6 do 10 nastupa napraviti stanku (10 min) za ravnanje terena. Veće stanke (ručak i sl.) ne bi smjele biti duže od dva sata. U slučaju da broj natjecatelja prelazi okvirno četrdeset (40) organizator mora angažirati dodatnog suca kako bi se sucima osigurao odgovarajući odmor.

E.9.5. **Ulaz u arenu.** Na natjecanjima gdje nije praktično jahati konje s vanjske strane arene dozvoljeno je natjecateljima ući u arenu prije znaka zvona. Nakon znaka zvona natjecatelj počinje test unutar arene. Na natjecanjima gdje je moguće jahati s vanjske strane arene dopušteno je natjecatelju ući u prostor oko natjecateljske arene prije znaka zvona, ali ulazak u arenu dozvoljen je samo nakon znaka zvona. Sudac na poziciji C odgovoran je za zvono i vrijeme.

E.9.6. **Trening/Zagrijavanje u areni.** Nije dozvoljeno i podliježe kazni isključenja korištenje natjecateljske arene na dan natjecanja i u vrijeme održavanja natjecanja.

E.9.7. Utakmice kategorije E; utakmice u dresurnom jahanju za osobe s invaliditetom kategorije I;II i III održavaju se u dresurnoj areni širine dvadeset metara (20m) i dužine četrdeset metara (40m), a utakmice ostalih kategorija u dresurnoj areni širine dvadeset metara (20m) i dužine šezdeset metara (60m).

U posebnim okolnostima, na pisani zahtjev organizatora, utakmice kategorije A, L, LM i M te utakmice u dresurnom jahanju za osobe s invaliditetom kategorije IV i V mogu se održavati u dresurnoj areni širine dvadeset metara (20m) i dužine četrdeset metara (40m), ali samo uz pisanu suglasnost OD HKS-a.

E.9.8. Utakmice sa slobodnim (glazbenim) programima, održavaju se u dresurnoj areni širine dvadeset metara (20m) i dužine šezdeset metara (60m). Utakmice sa slobodnim programima za osobe s invaliditetom kategorije I;II i III održavaju se u dresurnoj areni širine dvadeset metara (20m) i dužine četrdeset metara (40m) dok se utakmice sa slobodnim programima za osobe s invaliditetom kategorije IV i V održavaju u dresurnoj areni širine dvadeset metara (20m) i dužine šezdeset metara (60m).

E.9.9. Zagrijavalište za natjecatelje, preporuča se da bude istovjetnih dimenzija, podloge i ostalih

tehničkih uvjeta kao i glavna dresurna arena. Preporuča se da bude ograđeno i označeno slovima. Natjecatelji moraju zagrijavati konja u službenom zagrijavalištu.

- E.9.10. Najmanje 2 dana prije početka natjecanja, treba se na prostoru održavanja natjecanja postaviti propisno ograđenu i označenu dresurnu arenu širine dvadeset metara (20m) i dužine šezdeset metara (60m), kako bi bila na raspolaganju natjecateljima. Glavni natjecateljski prostor mora biti konačno postavljen najmanje 24 sata prije početka natjecanja (uključujući i pozicije sudaca i eventualne ukrase) kako bi bio na raspolaganju natjecateljima. Nakon konačnog postavljanja glavnog natjecateljskog prostora, zabranjena je njegova uporaba 12 sati prije početka natjecanja. Organizator, ukoliko ima mogućnosti, može otvoriti glavni natjecateljski prostor i duže odnosno i prije početka službenog dijela natjecanja što mora biti jasno naznačeno u propozicijama natjecanja. Organizator u tom slučaju mora nakon zatvaranja prijava za natjecanje objaviti i raspored mogućnosti korištenja glavne arene (službena stranica HKS-a, društvene mreže natjecanja, štala na natjecanju, oglasna ploča i sl.) Ne pridržavanje navedenog, može se kazniti isključenjem natjecatelja iz daljnjeg natjecanja. Organizator nema pravo dodatno naplatiti korištenje dresurne arene opisano ovim Člankom natjecateljskim parovima koji se natječu u službenoj konkurenciji natjecanja.

E.10. OCJENJIVANJE NASTUPA NATJECATELJA

- E.10.1. Programi svih kategorija moraju se jahati napamet (iznimka su kategorije za osobe s invaliditetom prema važećem FEI pravilniku), te sve radnje trebaju biti prema redoslijedu u programu/testu. Ocjenjivanje započinje u trenutku kad natjecatelj stupi u točku A, a završava nakon pozdrava natjecatelja na kraju programa.
- E.10.2. **Znak/Zvuk zvona.** Nakon znaka zvonom u utakmici s obaveznim programom, natjecatelj mora ući u dresurnu arenu u roku od četrdeset pet (45) sekundi (kada se radi o utakmici za osobe s invaliditetom nakon znaka zvona natjecateljski par mora ući u arenu u roku od šezdeset (60) sekundi). U utakmici sa slobodnim programom natjecatelj mora podići ruku za početak glazbene podloge u roku od četrdeset pet (45) sekundi od znaka zvonom (u utkamicama za osobe s invaliditetom u roku od šezdeset (60) sekundi), te ući u arenu najviše trideset (30) sekundi od početka glazbene podloge. Tokom izvedbe slobodnog programa, u slučaju tehničke pogreške ili kašnjenja u početku glazbene podloge, Sudac na poziciji C može zaustaviti natjecatelja/glazbenu podlogu i ponovo pustiti nakon što je problem riješen. Sudac na poziciji C je odgovoran za zvono i sat/vrijeme. Sat/vrijeme odbrojava četrdeset pet (45) sekundi, treba biti korišteno kad god je moguće, te treba biti jasno vidljivo natjecatelju. Ukoliko nakon znaka zvona, a prije početka testa konj treba obaviti nuždu, sat/vrijeme treba zaustaviti sve dok konj nije spreman nastaviti te nastaviti sat/vrijeme u odbrojavanju.
- E.10.3. **Pozdrav.** Prilikom pozdrava natjecatelj drži dizgine jednom (1) rukom. Kod upotrebe zaštitne kacige, koja se ne skida, pozdravlja se slobodnom rukom bez obzira na spol natjecatelja. Ukoliko jahač nije izveo pozdrav, sudac na poziciji C može isto penalizirati kao "Error of course". Ako pozdrav nije propisno izveden zbog nemirnog konja, ali sa vidljivom namjerom jahača da izvede pozdrav, isti će biti samo ocijenjen lošijom ocjenom, ali neće biti kumulativno penaliziran. Na početku i na kraju testa sa slobodnim programom obavezno je izvesti pozdrav na srednjoj liniji prema sucu na poziciji C. Mjerenje trajanja testa sa slobodnim programom kreće nakon što natjecateljski par krene naprijed nakon stoja i završava sa završnim pozdravom.

- E.10.4. **Teška pogreška programa „Error of course“.** Kada je natjecatelj napravio tešku pogrešku programa (pogrešno skrenuo, izostavio radnju, i sl.) sudac na poziciji C upozorava ga znakom zvona i pokazuje mu, ukoliko je potrebno, točku od koje treba nastaviti program/test i radnju koja slijedi i pušta ga da sam nastavi izvedbu. U nekim slučajevima, iako je natjecatelj napravio pogrešku programa, znak zvona može nepotrebno prekinuti tečnost programa i nije potreban, npr. natjecatelj je napravio prijelaz iz srednjeg kasa u prikupljeni hod u V, a ne u K, ili, galopirajući po srednjoj liniji od A, izveo polupiruetu na D, a ne na L – na sucu s pozicije C je odluka korištenja znaka zvona ili ne. Ako znak zvona nije upotrijebljen a test/program zahtjeva da se ista radnja ponovi i natjecatelj opet ponovi istu pogrešku, natjecatelj je penaliziran pogreškom programa samo jednom. Odluku o teškoj pogrešci programa donosi sudac na poziciji C. Ostale ocjene sudaca će biti prilagođene u skladu s tim (kao i suca s pozicije C).
- E.10.5. **Lakše pogreške programa „Error of test/execution“.** Kada je natjecatelj napravio pogrešku izvedbe programa (lako jahanje u kasu umjesto sjedećeg, , i sl.) mora biti penaliziran kao i za tešku pogrešku programa „error of course“. U pravilu natjecatelju nije dozvoljeno ponoviti radnju osim ako sudac na poziciji C ne odluči da je to teška pogreška programa (znakom zvona). Ukoliko je, međutim, natjecatelj započeo izvođenje radnje i pokušava izvesti istu radnju opet, suci moraju uzeti u obzir samo prvu radnju te u isto vrijeme penalizirati tešku pogrešku programa.
- E.10.6. Neprimijećena pogreška. U slučaju da suci nisu uočili pogrešku ili postoji dvojba, odluka je uvijek u korist natjecatelja i neće se penalizirati kao pogreška programa.
- E.10.7. **Pogreške programa „Error of course“ ili „Error of test/execution“.** Svaka pogreška programa „error of course“ ili „error of test/execution“, bilo da je dan znak zvona ili ne, mora biti penalizirana, osim kako je gore navedeno:

U utakmicama kategorija E, A, L, LM, M utakmicama za mlade konje:

- **prva pogreška** - oduzima se nula zarez pet posto (- 0,5%) od ukupnog zbroja bodova
- **druga pogreška** - oduzima se jedan posto (- 1,0%) od ukupnog zbroja bodova
- **treća pogreška** - isključenje.

U utakmicama kategorija S i više:

- **prva pogreška** - oduzima se nula zarez pet posto (- 0,5%) od ukupnog zbroja bodova (po sucu)
- **druga pogreška** - isključenje.

- E.10.8. **Ostale pogreške.** Ostale greške kažnjavaju se oduzimanjem nula zarez pet posto (- 0,5%) ali se ne kumuliraju kao „error of course“ ili „error of test/execution“ i ne rezultiraju isključenjem⁹:
- ulazak u prostor oko arene s bičem ili sa štitnicima/bandažama na konjskim nogama ili u raskoraku s obaveznom odjećom (npr. nedostatak rukavica);
 - ulazak u dresurnu arenu s bičem ili sa štitnicima/bandažama na konjskim nogama ili u raskoraku s obaveznom odjećom (npr. nedostatak rukavica).
- Ako je test već započet prije nego je raskorak uočen, sudac na poziciji C zaustavlja natjecatelja i ukoliko je potrebno i moguće, pomoćnik može ući u arenu skinuti opremu. Natjecatelj nastavlja test ili od početka testa (iz unutrašnje strane ograde) ili od radnje gdje je zaustavljen. Ocjene dobivene prije zaustavljanja se ne mijenjaju.
- ulazak u arenu prije znaka zvona;

⁹ Dressage Rules, 26th edition, effective 1st January 2023, Article 424.4.2.

- ne ulazak u arenu u roku četrdeset pet (45) sekundi nakon znaka zvona, ali u roku od devedeset (90) sekundi;
- za slobodne programe, ulazak u arenu nakon više od trideset (30) sekundi od početka glazbene podloge;
- ako je slobodni program duži ili kraći nego je propisano na ocjenskoj listi, oduzima se nula zarez pet posto (-0,5%) od ukupnog umjetničkog dijela; za druge ostale pogreške bodovi se oduzimaju od tehničkih ocjena
- opetovano korištenje glasa ili „cmoktanja“
- ako jahač prilikom pozdrava ne drži dizgine u jednoj ruci.

E.10.9. ISKLJUČENJE¹⁰

- E.10.9.1 **Šepavost.** U slučaju da je uočena šepavost konja, sudac na poziciji C informira natjecatelja da je isključen. Nema žalbe na ovu odluku.
- E.10.9.2. **Opiranje.** Svako opiranje koje sprečava kontinuitet testa/programa duže od dvadeset (20) sekundi kažnjava se isključenjem. Međutim, otpor koji može ugroziti natjecatelja, konja, suce ili publiku rezultirat će isključenjem zbog sigurnosti prije roka od dvadeset (20) sekundi. Ovo se primjenjuje i za svako opiranje prije ulaska u natjecateljsku arenu.
- E.10.9.3. **Pad.** U slučaju pada konja i/ili natjecatelja, natjecateljski par je isključen.
- E.10.9.4. **Napuštanje natjecateljske arene prilikom izvođenja programa/testa.** Ako je konj u potpunosti napustio natjecateljsku arenu, sa sve četiri (4) noge tijekom izvođenja testa između početka i kraja testa, natjecatelj je isključen.
- E.10.9.5. **Nedozvoljena pomoć.** Svaka vanjska pomoć glasom, znakom i sl. smatra se nedopuštenom ili nedozvoljenom pomoći natjecatelju ili njegovom konju. Ako natjecatelj ili konj primaju nedozvoljenu pomoć moraju biti isključeni.
- E.10.9.6. **Krv/Krvarenje.** Ukoliko sudac na poziciji C sumnja na svježu krv na tijelu konja tijekom izvođenja programa/testa zaustavit će natjecateljski par te provjeriti sumnju. Ako je na konju vidljiva svježa krv, natjecateljski par je isključen. Odluka o isključenju je konačna. Ukoliko sudac tokom pregleda ustanovi da nema svježe krvi na konju, natjecateljski par može nastaviti program/test.
- Ukoliko Steward otkrije svježu krv na ustima konja ili na predjelu mamuza tijekom kontrole opreme na kraju programa/testa, obavijestit će suca na poziciji C koji će isključiti konja i natjecatelja.
- Ukoliko steward otkrije svježu krv bilo gdje na tijelu konja (osim na konjskim ustima ili u predjelu mamuza) tijekom kontrole na kraju programa/testa natjecateljski par nije automatizmom isključen. Steward će o istome obavijestiti suca na poziciji C o nalazu kao i dežurnog veterinarara. Sudac na poziciji C će donijeti odluku o tome da li konj može nastaviti sa daljnjim natjecanjem ovisno o preporuci veterinarara. Ukoliko sudac na C odluči da konj ne može nastaviti sa daljnjim natjecanjem u narednim utakmicama ili danima natjecanja svi do tada ostvareni rezultati su i dalje valjani. Ukoliko steward otkrije svježu krv bilo gdje na tijelu konja (osim na konjskim ustima ili u predjelu mamuza) tijekom kontrole na kraju programa/testa natjecateljski par nije automatizmom isključen. Steward će o istome obavijestiti suca na poziciji C kao i dežurnog veterinarara. Sudac na poziciji C će donijeti odluku o tome da li konj može nastaviti sa daljnjim natjecanjem ovisno o preporuci veterinarara. Ukoliko sudac na C odluči da konj ne može nastaviti sa daljnjim natjecanjem u narednim utakmicama ili danima natjecanja svi do tada ostvareni rezultati su i dalje valjani.
- Ako je konj isključen prema gore navedenom, ili ako je konj ozlijeđen tokom izvođenja

programa/testa i ako počeo krvariti nakon završetka programa/testa konja treba ga pregledati dežurni veterinar prije slijedeće utakmice da bi utvrdio sposobnost konja za nastavak na natjecanju i natjecateljskim danima. Odluka dežurnog veterinara nije predmet žalbe.

E.10.9.7. Ostali razlozi za isključenje.

- natjecateljski par (konj i natjecatelj) nisu u mogućnosti ispuniti zahtjeve kategorije utakmice izvedba programa/testa je protiv dobrobiti konja i/ili pokazuje nasilno jahanje;
- natjecateljski par (konj i natjecatelj) nisu ušli u natjecateljsku arenu u roku od devedeset (90) sekundi od znaka zvonom. Osim ako postoji opravdani razlog te se mora obavijestiti suca na poziciji C (opravdani razlog je gubitak potkove, i sl.);
- Natjecatelj koristi nedopuštenu opremu koja nije pokrivena Člankom E.10.8.

E.10.10. Negativni bodovi/postotci. Negativni bodovi oduzimaju se sa svake pojedine ocjenske liste suca od ukupnih bodova koje je natjecatelj ostvario. U utakmicama gdje se koriste testovi kategorije_HKS-E, HKS-A, FEI Children kategorije kao i u utakmicama za mlade konje starosti 7 godina negativni bodovi moraju se oduzeti sa obje sudačke procedure (tehnički dio i kvaliteta)

E.10.11. Izvedba radnje na određenoj točki. U radnji koja treba biti izvedena u određenoj točki u natjecateljskoj areni, treba biti izvedena u trenutku kada je tijelo natjecatelja iznad određene točke, izuzetak su prijelazi kada konj prilazi slovu iz dijagonale ili okomito na točku gdje je slovo pozicionirano. U tom slučaju, prijelazi trebaju biti izvedeni kad je nos konja dotaknuo stazu kod određenog slova, tako da je konj ravan u prijelazu. To uključuje i izvođenje letećih promjena.

E.10.12. Početak/Kraj testa. Test počinje s ulaskom na slovu A i završava nakon pozdrava na kraju testa, prilikom kretanja konja prema naprijed. U svrhu kontrole natjecatelja/konja oko krvi i (ne)dozvoljene opreme, test se ne smatra završenim sve dok nije završila i kontrola krvi i (ne)dozvoljene opreme. Bilo kakvi incident(i) prije početka testa ili na kraju testa nemaju utjecaja na ocjene. Natjecatelj treba napustiti natjecateljsku arenu na način koji je propisan u testu.

E.10.13. Detalji slobodnog programa. Natjecatelj mora ući u natjecateljsku arenu u roku od trideset (30) sekundi od početka glazbene podloge. Pozdrav na početku i na kraju testa je obavezan i mora se izvesti u stoju na srednjoj liniji tako da je natjecateljski par okrenut prema sucu na poziciji C. Vrijeme testa počinje nakon kretanja prema naprijed poslije početnog pozdrava, a završava s pozdravom na kraju testa. (Dalje pogledati u FEI Guidelines for Assessing the Degree of Difficulty in a Freestyle Test).

U utakmici u dresurnom jahanju za osobe s invaliditetom kod natjecanja u slobodnom programu uz glazbu natjecatelji kategorije I i II ne smiju izvoditi radnje u galopu, piafu ili pasažu. Natjecatelji kategorije III ne smiju izvoditi radnje u piafu i pasažu te u galopu smiju izvoditi radnje koje ne uključuju bočna kretanja, leteće promjene, polu ili pune piruete. Natjecatelji kategorije IV ne smiju izvoditi radnje u piafu i pasažu, povezane leteće promjene ili polu ili pune piruete u galopu. Natjecatelji kategorije V ne smiju izvoditi radnje u piafu, pasažu, povezane leteće promjene na 1 i 2 galopa ili pune piruete u galopu. Natjecatelj koji namjerno izvodi nedozvoljene kretnje/radnje biti će penaliziran na način da se sa svake ocjenske liste oduzme osam (8) bodova svaki put kada suci uoče nedozvoljenu krenju/radnju te da ocjena za koreografiju ne može u tom slučaju biti veća od pet (5), ali neće biti isključen.

E.10.14. Detalji utakmice za mlade konje.

Utakmice za mlade konje starosti četiri (4), pet (5) i šest (6) godina prema članku E.3.10.

sudačko vijeće ocjenjuje zajedno, sa pozicije C, na jednoj ocjenskoj listi.

U utakmici za mlade konje starosti četiri (4), pet (5), šest (6) i sedam (7) godina izračunava se konačna ocjena na tri decimale i postotak uspješnosti i, prema formuli na ocjenskim listama.

E.11. VRIJEME¹¹

- E.11.1. Vrijeme testa/programa. Samo slobodni programi podliježu mjerenju vremena (Article 431 of FEI Dressage Rules). Vrijeme prikazano na ostalim ocjenskim listama je samo za informaciju.

E.12. OCJENJIVANJE/OCJENE¹²

- E.12.1. **Tehničke ocjene (“Technical marks”).** Sve radnje i određene prijelaze iz jedne u drugu, koji trebaju biti ocjenjeni od strane suca, numeriraju su na ocjenskoj listi.
- E.12.2. Svaki sudac ocjenjuje ocjenama od nula (0) do deset (10), nula (0) je najmanja ocjena, a deset (10) je najveća ocjena.
- E.12.3. Skala ocjena je kako slijedi:

10	Izvršno	7	Donekle dobro	4	Nedovoljno	1	Vrlo loše
9	Vrlo dobro	6	Zadovoljavajuće	3	Donekle loše	0	Nije izvedeno
8	Dobro	5	Dovoljno	2	Loše		

Ocjene na decimalu od 0,5 do 9,5 mogu se koristiti kako za ocjenjivanje radnji (tehničke ocjene) tako i za ocjenjivanje umjetničkog dojma (skupne ocjene), na diskreciju suca.

„Nije izvedeno“ znači da ništa od propisane radnje nije bilo izvedeno.

U E i A testovima odnosno u FEI testovima u kojima se ocjenjuje kvaliteta jahanja ocjene na decimalu 0,1 su dopuštene u dijelu u kojem se ocjenjuje kvaliteta.

U slobodnom programu, ocjene na decimalu 0,1 su dopuštene.

U testovima za mlade konje starosti 4, 5 i 6 godina, ocjene na decimalu 0,1 su dopuštene.

U testovima za mlade konje starosti 7 godina ocjene na decimalu 0,1 dopuštene su dijelu kvalitete kretnji.

- E.12.4. **Skupne ocjene („Collective marks“).** Nakon što je natjecatelj završio svoj test (nacionalni testovi E1 i A1) Skupnim ocjenama ocjenjuju se :
- 1) kretnje (sloboda pokreta i regularnost)
 - 2) zamah i potisak (želja za kretanjem naprijed, elastičnost koraka, opuštenost leđa i aktivnost stražnjeg trupa)
 - 3) poslušnost (pažnja i povjerenje, harmonija, lakoća pokreta, prihvaćanje žvale i sloboda prednjeg dijela trupa)
 - 4) sjedište i poziciju jahača (ispravnost korištenja jahačevih prirodnih pomagala).

Kod ostalih E i A testova nakon što je natjecatelj završio svoj test Skupnom ocjenom ocjenjuje se Kvaliteta dok se kod testova L i nadalje ocjenjuje Opći dojam.

Kod Skupnih ocjena i određenih radnji u testu postoje i propisani koeficijenti (upisani u

¹¹ Dressage Rules, 26th edition, effective 1st January 2023, Article 420.

¹² FEI Dressage Rules, 26th edition, effective 1st January 2023, Article 423.

testovima) kojima se množe ocjene dobivene za tu radnju ili kategoriju Skupnih ocjena.

Kod ocjenjivanja FEI testova skupna ocjena daje se za sjedište i poziciju jahača; ispravnost korištenja jahačevih prirodnih pomagala (Opći dojam) sukladno FEI Pravilniku.¹

E.13. OCJENSKE LISTE I TESTOVI

- E.13.1. Ocjenke liste imaju dvije (2) kolone: prvu kolonu za ocjenu suca, te drugu kolonu za ispravljenu ocjenu. Svaka ispravljena ocjena mora biti potpisana od strane suca koji je napravio ispravak. Ocjene na ocjenskoj listi moraju biti zabilježene tintom/kemijskom olovkom.
- E.13.2. Ocjenka lista također sadrži kolonu primjedbi i komentara, gdje sudac, što je prije moguće, obrazlaže svoju ocjenu. Objašnjenja za sve ocjene pet (5) i niže strogo se preporučuju.
- E.13.3. Na utakmicama svih kategorija, izuzev Utakmica za mlade konje starosti 4, 5 i 6 godina, utakmica kategorije E i A i utakmica na kojima se koristi neki od FEI testova gdje je raspored sudačkog kolegija drugačije opisan, suci sjede odvojeno i boduju izvedbu programa dajući ocjene za svaku radnju posebno (Tehničke ocjene), te na kraju ocjenu za ukupni dojam nastupa (Opći dojam). Suci daju primjedbe na izvedbu zadanih radnji, koje služe kao smjernice natjecatelju.
- E.13.4. Na Utakmicama za mlade konje starosti 4, 5 i 6 godina suci ocjenjuju zajedno, sa pozicije C, na jednoj ocjenskoj listi. Na ocjenskoj listi Utakmica za mlade konje starosti četiri (4), pet (5) i šest (6) godina, ne daju se tehničke ocjene po radnjama, već samo Skupne ocjene i to za:
1. Hod
 2. Kas
 3. Galop
 4. Podatnost (standard treninga prema ljestvici izobrazbe)
 5. Sveukupni dojam (potencijal, perspektiva)
- Utakmice za mlade konje starosti sedam (7) godina ocjenjuju se na standardnoj ocjenskoj listi, sa tehničkim ocjenama, ocjenom za opći dojam i ocjenama za kvalitetu. Ukoliko se sudački kolegij sastoji od tri (3) člana, jedan sudac sjedi na poziciji C i ocjenjuje tehnički dio testa. Drugi i treći sudac sjede zajedno na poziciji E ili B i daju samo ocjene za kvalitetu. Ukoliko se sudački kolegij sastoji od pet (5) članova, dva sudca sjede na poziciji C dok treći sudac sjedi na poziciji E i daju ocjene za kvalitetu zajedno (povezani slušalicama ili na koji drugi primjeren način). Preostala dva člana sudačkog kolegija samostalno ocjenjuju tehnički dio testa na način da jedan sjedi na poziciji H, a drugi na poziciji B.
- E.13.5. Svi nacionalni dresurni testovi u formi ocjenske liste dostupni su na službenoj stranici HKS-a, a FEI testovi na službenoj stranici FEI.
- E.13.6. Svi službeni FEI testovi, koji se koriste na nacionalnim natjecanjima pod pokroviteljstvom HKS-a, objavljeni na FEI stranicama ocjenjuju se sukladno FEI naputcima za ocjenjivanje istih. Relevantni naputci mogu se pronaći na poveznici [ovdje](#).
- E.13.7. Nakon završetka nastupa svakog natjecatelja, **organizator ocjenske liste dostavlja službi za obradu podataka**, gdje se liste obrađuju. Svaka ocjenka lista obrađuje se posebno,

¹ Dressage Rules, 26th edition, effective 1st January 2023, Article 423.

bodovi se najprije množe zadanim koeficijentima težine, a zatim zbrajaju. Na kraju se oduzimaju negativni postotci i postotci eventualnih pogrešaka prilikom izvođenja testa i izračunava se konačni zbroj bodova, postotak i ocjena na svakoj pojedinoj listi. Nakon obrade i dobivenih rezultata pojedinih lista, one se zbrajaju. Dobiveni zbroj bodova preračunava se u postotak uspješnosti na tri (3) decimalna mjesta (npr. 68,711%) koji čini konačni rezultat svakog pojedinog natjecatelja.

- E.13.8. Na nacionalnim natjecateljima, originalne ocjenske liste nakon proglašenja rezultata predaju se natjecateljima. U slučaju da primijeti pogrešku (pogrešan zbroj bodova ili sl.), natjecatelj ima pravo na dan natjecanja zatražiti ispravak.
- E.13.9. Lista ukupnog poretka natjecatelja u utakmicama svih kategorija, uz imena natjecatelja sadrži odvojene kolone s bodovima, postocima i poretkom svakog pojedinog suca, ukupni zbroj bodova, te postotak uspješnosti i ukupni poredak. Liste ukupnog poretka, kao i ocjenske liste sudaca su jednoobrazne i obavezno se moraju koristiti na svim nacionalnim natjecanjima.

E.14. POREDAK NATJECATELJA

- E.14.1. Ukupni poredak natjecatelja u utakmicama s obaveznim programima svih kategorija, određuje se prema zbroju bodova, odnosno postotku uspješnosti ili skupnoj ocjeni. Prvoplasirani je onaj natjecatelj koji ima najveći zbroj bodova, odnosno postotak uspješnosti ili skupnu ocjenu, drugoplasirani je natjecatelj sa slijedećim najvećim zbrojem bodova, odnosno postotkom uspješnosti ili skupnom ocjenom i tako dalje.
- E.14.2. U slučaju istog ukupnog zbroja bodova u slučaju testova kategorije E1 i A1 bolji je onaj natjecatelj koji ima više bodova u zbroju svojih skupnih ocjena. U slučaju ostalih testova E i A kategorije bolji je onaj natjecatelj koji ima više bodova u zbroju svojih ocjena za tehnički dio. U slučaju ostalih testova bolji je onaj natjecatelj koji ima bolju ocjenu za opći dojam. U slučaju izjednačenosti bodova u zbroju i tehničkih i skupnih ocjena, natjecatelji dijele plasman.
- U slučaju izjednačenog ukupnog zbroja bodova u ekipnom natjecanju bolje plasirana je ona ekipa čiji je najlošiji pojedinačni ostvareni rezultat bolji.
- E.14.3. U slučaju istog ukupnog zbroja bodova u utakmicama slobodnog programa bolji je onaj natjecatelj koji ima veći zbroj umjetničkih ocjena. Ukoliko su ocjene za umjetnički dojam također iste, odlučujuća je viša ocjena za sklad jahača i konja. Ukoliko su i te ocjene izjednačene odlučujuća je ocjena za koreografiju.
- E.14.4. Na utakmicama u dresurnom jahanju za osobe s invaliditetom pobijedio je natjecatelj koji je postigao najviši postotak ako je na natjecanju sudjelovalo manje od tri natjecatelja u nekoj kategoriji. Ako je natjecanju pristupilo najmanje tri natjecatelja u istoj kategoriji, tada se nagrada za prvo, drugo i treće mjesto proglašava posebno za tu kategoriju, dok se natjecatelji koji su se natjecali u drugim kategorijama proglašavaju temeljem najboljeg postignutog postotka.

E.15. PLASMAN I CEREMONIJA DODJELE NAGRADA

- E.15.1. Na nacionalnim natjecanjima pravo na plasman i nagradu imaju samo oni natjecatelji koji su u utakmici ostvarili postotak od **53%** i veći.
- Sudjelovanje na ceremoniji dodjele nagrada za plasirane natjecateljske parove je**

obavezno. Nedolazak na ceremoniju dodjele nagrada rezultira gubitkom nagrade (rozete, pehara, nagrade u naravi, novčane nagrade). Iznimka pravilu je opravdana spriječenost, o čemu odluku može donijeti Predsjednik sudačkog kolegija i/ili sudac na C za tu utakmicu. Osobe s invaliditetom na podjelu nagrada mogu doći bez konja. Obavezna odjeća i oprema konja mora biti kao i na samom natjecanju, dozvoljeno je korištenje crnih i bijelih bandaža te čepova za uši na ceremoniji dodjele nagrada. Dozvoljeno je, ukoliko se radi o sigurnosnim razlozima, na svečanu dodjelu nagrada doći s bičem.

Samo prvoplasirani konj može na ceremoniju dodjele nagrada doći s dekom koja je nagrada za plasman.

Rozete trebaju biti dodijeljene konjima prije same ceremonije od strane Stewarda. Predsjednik sudačkog vijeća ili sudac s pozicije C mora biti uključen u ceremoniju dodjele nagrada i odobriti svaki izuzetak ovoj proceduri ukoliko je potrebno.

Nesavjesno i neodgovorno ponašanje na ceremoniji dodjele nagrada može rezultirati Žutim kartonom.

E.16. SUDAČKO VIJEĆE I STEWARDI

- E.16.1. Suci/Stewardi, domaći i inozemni, angažirani na nacionalnim natjecanjima moraju posjedovati važeću sudačku licencu. Suci/Stewardi tijekom cjelokupnog trajanja turnira moraju nositi službenu identifikacijsku oznaku (bedž, značku i/ili akreditaciju). Broj i rang sudaca/stewarda po kategorijama natjecanja određen je Člankom E.2 ovog Pravilnika
- E.16.2. Dužnost svakog suca je da ocjenjuje samostalno, odgovorno, savjesno i nepristrano, pri čemu se mora pridržavati Statuta HKS-a, Pravilnika Odbora sudaca, Pravilnika o organizaciji i provođenju konjičkih natjecanja u dresurnom jahanju, te FEI pravilnika. Dužnost Predsjednika sudačkog vijeća je da na natjecanje donese štopericu, zvono i pravilnike. Obveza suca/stewarda je da poštuje dress code: košulja s kravatom za suce, primjerena odjeća s košuljom i kravatom/maramom za sutkinje, uz obavezni sako (primjerene boje) za sve pri dodjeli nagrada.
- E.16.3. Sucu nije dopušteno suditi u onim utakmicama:
- u kojima nastupa konj u njegovu vlasništvu;
 - u kojima nastupa natjecatelj kojeg trenira;
 - u kojima nastupa natjecatelj s kojim je u bližem srodstvu (majka, otac, kćer, sin, brat ili sestra)
 - u kojima nastupa natjecatelj s kojim je u nekom obliku poslovnogodnosa
- E.16.4. Suci/Stewardi su obavezni doći na natjecanje najmanje jedan (1) sat prije početka prve utakmice, odnosno početka natjecanja. Najmanje trideset (30) minuta nakon završetka posljednje utakmice, suci/stewardi su obavezni zadržati se na prostoru održavanja natjecanja te biti na raspolaganju natjecateljima u slučaju žalbe ili dvojbe.
- E.16.5. Članove Sudačkog vijeća predlaže organizator, Odbor sudaca odobrava, a OD HKS-a potvrđuje. Predsjednika sudačkog vijeća između predloženih kandidata bira Odbor sudaca. Predsjednik sudačkog vijeća obavezan je dostaviti pisani izvještaj s natjecanja Odboru sudaca i OD HKS-a u roku od 8 radnih dana nakon završetka natjecanja.

E.17. PRIZIVNA KOMISIJA

Prema Općem Pravilniku HKS-a.

- E.17.1. Na nacionalnim natjecanjima u dresurnom jahanju CDN-A kategorije koje ima status

natjecanja Prvenstva Hrvatske u dresurnom jahanju i/ili Prvenstva Hrvatske u dresurnom jahanju za mlade konje, te Finale Croatia Cupa (Opći Pravilnik HKS-a C.2.1) Prizivna komisija se sastoji od tri člana (dvije stručne osobe te jednog predstavnika organizatora natjecanja).

- E.17.2. Priziv na nepravilnost na nacionalnom natjecanju u dresurnom jahanju mora se dostaviti Odboru za dresurno jahanje, u roku od 48 sata nakon završetka natjecanja.
- E.17.3. Priziv se predaje samo pismenim putem. Polog za priziv iznosi 70 EUR. U slučaju pozitivnog rješenja priziva, natjecatelju se vraća polog.
- E.17.4. U slučaju usmenog priziva za vrijeme održavanja utakmice, predsjednik sudačkog vijeća natjecanja ima pravo isključiti natjecatelja iz daljnjeg natjecanja.
- E.17.5. Više u Članku C.4.5. Općeg Pravilnika HKS-a.

E.18. ZLOSTAVLJANJE KONJA („FEI GR ART. 142 ABUSE OF HORSES“)

- E.18.1. Nitko ne može zlostavljati konja za vrijeme natjecanja ili u bilo koje drugo vrijeme. "Zlostavljanje" znači radnju ili propust koji uzrokuje ili može uzrokovati bol ili nepotrebnu nelagodu konju, uključujući, ali ne i ograničavajući se na:
- (i) Pretjerano tući ili udarati bičem konja (To whip or beat a Horse excessively);
 - (ii) Podmetati konja bilo kojoj vrsti električnog uređaja (To subject a Horse to any kind of electric shock device);
 - (iii) Pretjerano ili uporno korištenje mamuza (To use spurs excessively or persistently);
 - (iv) Cukati konja po ustima sa žvalom ili bilo kojim drugim sredstvom (To jab the Horse in the mouth with the bit or any other device);
 - (v) Natjecati se koristeći iscrpljenog, šepavog ili ozlijeđenog konja (To compete using an exhausted, lame or injured Horse);
 - (vi) Bariranje konja (To "rap" a Horse);
 - (vii) Abnormalno senzibiliziranje ili desenzibiliziranje bilo koji dio konja (To abnormally sensitise or desensitise any part of a Horse);
 - (viii) Ostaviti konja bez odgovarajuće hrane, vode ili vježbe (To leave a Horse without adequate food, drink or exercise);
 - (ix) Korištenje bilo kojeg uređaja ili opreme koja konju uzrokuje pretjeranu bol pri rušenju prepone (To use any device or equipment which causes excessive pain to the Horse upon knocking down an obstacle).
- E.18.2. Svi oblici okrutnosti, nehumanosti i zlostavljanja konja izričito su zabranjeni tijekom održavanja turnira u svim prostorima za treniranje i natjecanje, kao i na ostalim terenima gdje se održava natjecanje. Bilo koja osoba koja svjedoči zlostavljanju konja dužna je isto prijaviti Sudačkom kolegiju.
- E.18.3. Bilo koji čin ili niz događaja koje se prema mišljenju Sudačkog vijeća mogu definirati kao zlostavljanje konja, kažnjavat će se prema općim pravilima jednom od sljedećih kazni:
- žutim kartonom upozorenja (vidi E.29);
 - isključenjem,
 - novčanom kaznom ili
 - diskvalifikacijom

E.19. STEWARDI

Prema FEI Manual for Dressage Stewards.

E.20. ORGANIZACIJA NATJECANJA U DRESURNOM JAHANJU

- E.20.1. **Organizator natjecanja u dresurnom jahanju je dužan:**
- predložiti članove Sudačkog vijeća prema kategoriji i vrsti natjecanja uz suglasnost Obora sudaca HKS-a i OD HKS-a;
 - odrediti redoslijed nastupanja natjecatelja (osim na Prvenstvu Hrvatske u dresurnom jahanju, Prvenstvu Hrvatske u dresurnom jahanju za mlade konje i Croatia Cup u dresurnom jahanju (I kolo) na kojima se redoslijed određuje izvlačenjem);
 - prilikom određivanja redoslijeda nastupanja (izrade startnih lista) za utakmice u kojima je prijavljeno 20 i više natjecateljskih parova planirati pauze za održavanje terena (preporuka je da se teren ravna nakon svakih 10 natjecateljskih parova) i pauzu za suce nakon nastupa prve polovice natjecatelja;
 - za propozicije natjecanja pribaviti suglasnost OD HKS-a, najmanje 15 dana prije početka natjecanja;
 - u zagrijavalištu izvjesiti startne liste s redoslijedom nastupa natjecatelja, najmanje 30 minuta prije početka utakmice;
 - osigurati elektronsku obradu podataka na natjecanju kategorije CDN-B i višim;
 - **osigurati po jednog primjerenog zapisničara za svakog suca**, ukoliko je angažiran strani sudac osigurati zapisničara koji govori i piše Engleski jezik;
 - **osigurati osoblje za nošenje ocjenskih listi/otvaranje-zatvaranje ogradice**
 - **osigurati dežurne liječnike;**
 - **osigurati dežurni veterinarski nadzor;**
 - **osigurati dežurnog potkivača;**
 - osigurati natkriveni prostor za administrativnu službu;
 - osigurati razglas na natjecanju i omogućiti tonsku probu ukoliko se na natjecanju održava utakmica slobodni program uz glazbu;
 - osigurati odgovarajuće nagrade za natjecatelje sukladno ovom Pravilniku;
 - osigurati stewarda (i adekvatan porostor, npr. stol, stolac, zaštita od sunca/kiše) na natjecanju sukladno kategoriji natjecanja (Članak E.2.);
 - najmanje 2 dana prije početka natjecanja, treba se na prostoru održavanja natjecanja postaviti propisno ograđenu i označenu dresurnu arenu širine dvadeset metara (20m) i dužine šezdeset metara (60m), kako bi bila na raspolaganju natjecateljima. Glavni natjecateljski prostor mora biti konačno postavljen najmanje 24 sata prije početka natjecanja (uključujući i pozicije sudaca i eventualne ukrase) kako bi bio na raspolaganju natjecateljima. (Čl.E.9.10.).

E.21. PROPOZICIJE NATJECANJA U DRESURNOM JAHANJU

- E.21.1 Propozicije za natjecanja u dresurnom jahanju sadrže osnovne informacije o natjecanju. U propozicijama natjecanja mora biti naznačeno:
- naziv organizatora natjecanja;
 - odgovorna osoba;
 - kontakt osoba (kontakt broj, kontakt e-mail);
 - kategorija i naziv natjecanja;
 - kategorija programa koji se izvode u pojedinim utakmicama i veličina dresurne arene;
 - veličina i podloga prostora za zagrijavanje;
 - rok za prijavu i način prijave natjecatelja;
 - raspored i okvirnu satnicu utakmica;
 - imena članova sudačkog vijeća i stewarda ako je primjenjivo;
 - imena dežurnih osoba (liječnik, veterinar, potkivač) na natjecanju te kontakt broj;
 - imena prizivne komisije (Opći Pravilnik HKS-a članak C.2.1.);
 - veličinu i dimenzije smještaja za konje, troškove smještaja i prehrane za konja;
 - iznos startnina/upisnina, prijavnina, vremenski rok i način plaćanja istih;
 - fond novčanih nagrada i način raspodjele.

E.22. PRIJAVE NA NATJECANJA U DRESURNOM JAHANJU, STARTNINE/UPISNINE, PRIJAVNINE

- E.22.1 Vremenski rok za prijave natjecatelja je 48 sati prije početka natjecanja, a startnine se plaćaju prije početka utakmice. Naknadne prijave mogu se primiti samo u dogovoru s organizatorom, ali se u tim slučajevima startnine plaćaju prema Općem Pravilniku članku C.4.10. (u dvostrukom iznosu startnine/upisnine). U slučaju velikog broja prijavljenih, organizator ima pravo odbiti naknadne prijave natjecatelja. Ukoliko prijavljeni natjecatelj nije nastupio u utakmici, a nije odjavio nastup, u tom je slučaju dužan platiti startninu. Ukoliko prijavljeni natjecatelj nije nastupio u utakmici iz opravdanog razloga, u tom slučaju nije dužan platiti startninu.
- E.22.2. Ukoliko službenim Cjenikom HKS-a nije drugačije određeno na nacionalnim natjecanjima u dresurnom jahanju maksimalni iznosi startnina/upisnina iznose:
a) 10 EUR za utakmice bez novčanih nagrada;
b) 15 EUR za utakmice s novčanim nagradama.
- E.22.3. Na utakmicama za Prvenstvo Hrvatske u dresurnom jahanju, Prvenstvu Hrvatske za mlade konje u dresurnom jahanju i Prvenstvu Hrvatske u dresurnom jahanju za osobe s invaliditetom, startnine ne plaćaju oni natjecatelji koji se natječu samo za poredak u Prvenstvu, isto je potrebno naznačiti prilikom prijave, a prije početka utakmice. U tom slučaju neće moći ostvariti plasman i rezultat u odjahanoj utakmici, nego samo za poredak u Prvenstvu.
- E.22.4. Na utakmicama za Prvenstvo Hrvatske u dresurnom jahanju, Prvenstvu Hrvatske za mlade konje u dresurnom jahanju i Prvenstvu Hrvatske u dresurnom jahanju za osobe s invaliditetom, startnine plaćaju svi natjecatelji koji se natječu za plasman u otvorenom dijelu utakmica Prvenstva.
- E.22.5. **Prijavnine** za upis na natjecanje kategorije CDN-A2* su dozvoljene² (sukladno Članku E.2.). Maksimalni iznos prijavnine po konju iznosi 33,18 EUR, a organizator je dužan 10% svih prijavnina uplatiti na račun HKS-a u roku od 7 dana od završetka natjecanja.
- E.22.6. **Prijavnine** za upis na natjecanje kategorije CDN-A2* su dozvoljene za sve konje osim u slučaju natjecanja kategorije Croatia Cup ili Prvenstvo Hrvatske za sve kategorije natjecatelja ili Prvenstvo Hrvatske za mlade konje, kada prijavnine **za upis konja koji sudjeluju u konkurenciji za Croatia Cup ili Prvenstvo Hrvatske za sve kategorije ili Prvenstvo Hrvatske za mlade konje nisu dozvoljene.**

E.23. NAGRADE, POČASNE I NOVČANE

- E.23.1. Na nacionalnim natjecanjima u dresurnom jahanju, natjecateljima za uspješan nastup dodjeljuju se počasne nagrade. Natjecateljima koji su osvojili prvo, drugo i treće mjesto u utakmici pripadaju počasne nagrade: pehar i rozeta. Ostalim plasiranim natjecateljima pripadaju samo rozete. U svakoj utakmici mora biti plasirano najmanje 25% od ukupnog broja prijavljenih

² Sukladno Općem Pravilniku HKS-a od 2020. godine
Izdanje na snazi od 01. travnja 2021. godine

natjecatelja, odnosno minimalno tri plasirana.

Rozete koje se dodjeljuju za prva tri mjesta u poretku, označavaju osvojeno mjesto u poretku i dodjeljuju se u bojama kako slijedi: 1. mjesto - crvena, 2. mjesto - bijela, 3. mjesto - plava.

E.23.2. Nagrade za utakmice koje se dijele po skupinama:

- a) Plasiranima u utakmici A (a) skupina natjecatelja starosti do 16 godina, nagrade su počasne, pehari i rozete za prva tri plasirana, ostalim (25% od ukupnog broja prijavljenih) rozete;
- b) Plasiranima u utakmici A (b) skupina natjecatelja starosti 17 godina i više, nagrade su počasne, rozete za prva tri plasirana, ostalim (25% od ukupnog broja prijavljenih) rozete;
- c) Plasiranima u utakmicama za mlade konje, nagrade su počasne, prvoplasiranom mladom konju prema skupinama pripada pehar i rozeta, drugoplasiranom i trećeplasiranom rozeta;
- d) Plasiranima u utakmicama za osobe s invaliditetom, nagrade su počasne, prvoplasiranom prema skupinama pripada pehar i rozeta, drugoplasiranom i trećeplasiranom rozeta.

E.23.3. Novčane nagrade na utakmicama kategorija E i A nisu dopuštene.

Novčane nagrade na utakmicama kategorije L i višim se preporučaju, ali nisu obavezne (odluka se prepušta organizatoru).

Novčane nagrade na utakmicama sa slobodnim programom uz glazbu su moguće, ali nisu obavezne (odluka se prepušta organizatoru).

	Minimalni fond novčanih nagrada (EUR)				
	CDN-A2*	CDN-A1*	CDN-B	CDN-C	CDN-D
E					
A					
L	100	0 / 100	0 / 100		
LM	120	0 / 120	0 / 120		
M	150	0 / 150	0 / 150		
PSG	200	0 / 200	0 / 200		
Inter I	260	0 / 260			
Inter II	320	0 / 320			
GP	400	0 / 400			
ParaD I-V					
MK 4-7					

E.23.4. Novčani fond nagrada za plasman u utakmici raspodjeljuje se kako slijedi:

- e) prvo mjesto 50%;
- f) drugo mjesto 30%;
- g) treće mjesto 20%.

Ukoliko nema drugoplasiranog i/ili trećeplasiranog natjecatelja, organizator zadržava predviđene iznose za novčane nagrade.

E.24. PRVENSTVO HRVATSKE U DRESURNOM JAHANJU (CDN-A)

- E.24.1. HKS svake natjecateljske sezone povjerava organizaciju Prvenstva Hrvatske u dresurnom jahanju (dalje u tekstu: PHD) jednom od dokazano dobrih organizatora turnira. U slučaju da namjeru organiziranja PHD prijavi više od jednog organizatora, konačnu odluku o dodjeli organizacije PHD donijet će Izvršni odbor HKS-a. PHD se održava u pojedinačnoj i u ekipnoj konkurenciji.
- E.24.2. **Smještaj konja.** Svi natjecateljski konji koji se natječu u konkurenciji Prvenstva Hrvatske u dresurnom jahanju moraju biti smješteni na prostoru natjecanja za vrijeme trajanja istog. Više o smještaju konja vidjeti u FEI Manual for Dressage Stewards (*Edition 2009 –Update effective February 2019*). Organizator je dužan osigurati odgovarajuću 24 satnu službu osiguranja smještaja konja, te odgovarajuće akreditacije za ulazak samo ovlaštenim osobama. Minimalno jedan steward je potreban za kontrolu smještaja konja.
- E.24.3. **Pregled konja.** Pregled konja koji sudjeluju u konkurenciji za Prvenstvo Hrvatske u dresurnom jahanju je obavezan i održava se dan prije početka natjecanja sukladno Članku E.2.7.
- E.24.4. **Dopinska kontrola** vidi Članak E.2.6. i Pravilnik odbora za veterinarstvo HKS-a.
- E.24.5. Treniranje i zagrijavanje sukladno Članku E.9. i E.28.
- E.24.6. Utakmice na PHD otvorene su za sve natjecatelje. Za plasman u PDH mogu se natjecati samo državljani Republike Hrvatske (Opći Pravilnik HKS-a odlomak B.1.).
- E.24.7. Utakmice na PHD za osobe s invaliditetom kategorije I, II i III održavaju se u dresurnoj areni 20m širine i 40m dužine (20x40m), a utakmice za kategorije pony jahača, kadeta, juniora, mladih jahača, seniora, seniora - amatera i osoba s invaliditetom kategorije IV i V u dresurnoj areni 20m širine i 60m dužine (20x60m).
- E.24.8. Pravo nastupa na PHD u svim dobnim kategorijama natjecatelja, imaju svi hrvatski državljani koji posjeduju minimalno D-1 natjecateljsku licencu, odnosno na PHD za osobe s invaliditetom valjanu kategorizaciju. Pravo nastupa na PHD imaju svi konji registrirani u HKS-u najmanje 30 dana prije održavanja PHD.
- E.24.9. Za plasman na PHD, natjecatelj mora s istim konjem nastupiti u oba natjecateljska dana, te imati u obje utakmice koje se boduju za PHD ostvarenih minimalno 53% uspješnosti.
- E.24.10. Konj može nastupiti samo jednom u natjecateljskom danu u službenoj konkurenciji za PHD.
- E.24.11. Redoslijed nastupanja natjecatelja u svim dobnim kategorijama, određuje se izvlačenjem startnih brojeva uz nazočnost jednog suca ovlaštenog od strane predsjednika sudačkog vijeća i jednog predstavnika organizacijskog odbora, dan prije turnira. Drugi dan natjecatelji startaju prema osvojenom plasmanu prvog dana, ali obrnutim redoslijedom, tako da najslabije plasirani natjecatelj starta prvi.
- E.24.12. Individualni poredak natjecatelja u dobnim kategorijama pony jahača, kadeta, juniora, mladih jahača, seniora – amatera i osoba s invaliditetom dobiva se zbrajanjem osvojenih bodova prvog i drugog natjecateljskog dana. U slučaju jednakog broja bodova bolji je onaj natjecatelj koji ima veći zbroj bodova kvalitete odnosno opći dojam iz prve utakmice i umjetničkih ocjena iz druge utakmice. U slučaju i daljnje izjednačenosti rezultata bolji je onaj natjecatelj koji ima veći zbroj umjetničkih ocjena iz druge utakmice. Ako je i tada

rezultat izjednačen natjecatelji dijele mjesto.

- E.24.13. Pravo nastupa u konkurenciji za PHD drugog natjecateljskog dana nemaju oni natjecatelji koji su isključeni i oni koji nisu imali minimalnih 53% uspješnosti prvog dana.
- E.24.14. Natjecatelju koji u utakmici koja se boduje za PHD nastupa s dva ili tri konja, za mjesto u poretku PHD vrednuje se samo rezultat s onim konjem kojeg je prijavio za PHD i s njim prvo nastupio.
- E.24.15. Za plasman i nagradu u otvorenom dijelu utakmice, mogu se natjecati svi natjecatelji u svim dobnim kategorijama.
- E.24.12. Individualno Prvenstvo Hrvatske u dresurnom jahanju**
Za sve dobne kategorije PHD se odvija u dvije utakmice koje se moraju održati u dva natjecateljska dana u slijedu.
- E.24.13. U utakmicama dobnih kategorija pony jahača, kadeta, juniora, mladih jahača, seniora i seniora – amatera prvog natjecateljskog dana se izvode obavezni programi, a drugog natjecateljskog dana slobodni programi uz glazbu prema zadanim elementima kategorije koje određuje OD HKS-a.
- E.24.14. Individualno PHD održava se prema kategorijama:
a) pony jahača;
b) kadeta;
c) juniora;
d) mladih jahača;
e) seniora;
f) seniora – amatera;
g) osoba s invaliditetom.
Dob natjecatelja određene dobne kategorije, navedena je u članku E.6.
- E.24.15. Za poredak na PHD natjecatelj se može natjecati samo u jednoj dobnoj kategoriji. Iznimno, natjecatelj koji je nastupio u kategoriji pony jahača može nastupiti u kategoriji kadeta, ali na drugom konju.
- E.24.16. Natjecatelj može nastupiti i izvan svoje dobne kategorije, ali tada samo u otvorenom dijelu utakmice.
- E.24.17. Natjecatelj koji je samostalno odlučio da će se natjecati u višoj dobnoj kategoriji od dobne kategorije koju može jahati u tekućoj godini, te ostvario plasman na Prvenstvu, više nema pravo s istim konjem slijedeće godine jahati nižu od prethodne godine.
- E.24.18. PHD u dobnoj kategoriji **pony jahača** održava se u dvije utakmice u dva natjecateljska dana u slijedu. U utakmici prvog natjecateljskog dana se izvodi obavezni program OD HKS-a koji se sastoji od radnji i vrsta kretanja kategorije A. U utakmici drugog natjecateljskog dana se izvodi slobodni program uz glazbu prema zadanim elementima kategorije A- Kür.
PHD u dobnoj kategoriji **kadeta** održava se u dvije utakmice u dva natjecateljska dana u slijedu. U utakmici prvog natjecateljskog dana se izvodi obavezni program OD HKS-a koji se sastoji od radnji i vrsta kretanja kategorije A. U utakmici drugog natjecateljskog dana se izvodi slobodni program uz glazbu prema zadanim elementima kategorije A- Kür.
PHD u dobnoj kategoriji **juniora** održava se u dvije utakmice u dva natjecateljska dana u slijedu. U utakmici prvog natjecateljskog dana se izvodi obavezni program OD HKS-a ili FEI test koji se sastoji od radnji i vrsta kretanja kategorije LM. U utakmici drugog

natjecateljskog dana se izvodi slobodni program uz glazbu prema zadanim elementima kategorije LM-Kür.

PHD u dobnoj kategoriji **mladih jahača** održava se u dvije utakmice u dva natjecateljska dana u slijedu. U utakmici prvog natjecateljskog dana se izvodi obavezni program OD HKS-a ili FEI test koji se sastoji od radnji i vrsta kretanja kategorije M. U utakmici drugog natjecateljskog dana se izvodi slobodni program uz glazbu prema zadanim elementima kategorije M-Kür.

PHD u dobnoj kategoriji **seniora** održava se u dvije utakmice u dva natjecateljska dana u slijedu. U utakmici prvog natjecateljskog dana se izvodi obavezni program FEI St.Georg. U utakmici drugog natjecateljskog dana se izvodi slobodni program uz glazbu prema zadanim elementima FEI Young Riders Freestyle Test.

PHD u dobnoj kategoriji **seniora - amatera** održava se u dvije utakmice u dva natjecateljska dana u slijedu. U utakmici prvog natjecateljskog dana se izvodi obavezni program OD HKS-a ili FEI test koji se sastoji od radnji i vrsta kretanja kategorije L. U utakmici drugog natjecateljskog dana se izvodi slobodni program uz glazbu prema zadanim elementima kategorije L-Kür.

- E.24.19. PHD u kategoriji **osoba s invaliditetom** održava se u dvije utakmice u dva natjecateljska dana u slijedu. Izvode se FEI testovi Para Grand Prix Test B (prvi dan) i Para Grand Prix Test Freestyle (drugi dan) sukladno kategorijama osoba s invaliditetom.
- E.24.20. Prvoplasiranom natjecatelju svake kategorije pripada naslov prvaka PHD određene kategorije za natjecateljsku sezonu, plaketa i zlatna medalja HKS-a. Drugoplasiranom natjecatelju svake kategorije pripada srebrna medalja HKS-a. Trećeplasiranom natjecatelju svake kategorije pripada brončana medalja HKS-a.
- E.24.21. Ekipno Prvenstvo Hrvatske u dresurnom jahanju**
Rezultati postignuti u pojedinačnoj konkurenciji prvog dana PHD računaju se za ekipni plasman.
- E.24.22. Ekipu čine članovi istog kluba. Ekipu čine najmanje tri, a najviše četiri natjecatelja. Ekipe se sastoji od natjecatelja iz najmanje dvije različite dobne kategorije (pony jahači, kadeti, juniori, mladi jahači, seniori, seniori - amateri i osobe s invaliditetom). Svaki klub može prijaviti više ekipa. Ukoliko klub ima više ekipa, svaka prethodna ekipa se mora sastojati od najvećeg broja natjecateljskih parova (četiri), a samo posljednja ekipa se može sastojati od tri natjecateljska para. Tijekom ekipnog natjecanja nije dopuštena zamjena konja, niti natjecatelja između ekipa.
- E.24.23. Za mjesto u poretku se računaju rezultati (postoci) tri najbolja natjecateljska para. Poredak ekipnog natjecanja dobiva se zbrajanjem osvojenih postotaka prvog natjecateljskog dana, odnosno obaveznog programa.
- E.24.24. Prvoplasiranoj ekipi pripada naslov ekipnog prvaka PHD za natjecateljsku sezonu, plaketa i zlatna medalja HKS-a. Drugoplasiranoj ekipi pripada srebrna medalja HKS-a. Trećeplasiranoj ekipi pripada brončana medalja HKS-a.

E.25. PRVENSTVO HRVATSKE U DRESURNOM JAHANJU ZA MLADE KONJE

(CDN-A)

- E.25.1. U cilju poticanja domaćeg uzgoja i provjere postignutih rezultata na tom polju u toku natjecateljske sezone održava se Prvenstvo Hrvatske u dresurnom jahanju za mlade konje (dalje u tekstu PHDMK).
- E.25.2. Mladi konji za koje se organizira PHDMK dijele se u kategoriju konja starih četiri godine, konja starih pet godina, konja starih šest godina i konja starih sedam godina. Prvenstvene utakmice svake od ove četiri kategorije održavaju se odvojeno, ali u sklopu istog natjecanja koji ima status Prvenstva Hrvatske u dresurnom jahanju za mlade konje (CDN-A).
- E.25.3. Pravo nastupa imaju svi mladi konji koji su uredno registrirani u HKS-u, a na temelju vjerodostojnih dokumenata koji prvenstveno dokazuju datum (godinu) i zemlju oždrebljenja, odnosno konji čiji vlasnici posjeduju potvrdu o upisu u Središnji Registar Kopitara (SRK) pri Hrvatskoj Poljoprivrednoj Agenciji (HPA) (sukladno čl.B.5.4. Općeg Pravilnika HKS-a).
Pravo nastupa na PHDMK imaju svi konji registrirani u HKS-u najmanje 30 dana prije održavanja PHDMK.
- E.25.4. Dobnu kategoriju konja starih **četiri** godina stječu svi konji koji u kalendarskoj godini PHDMK navršavaju četiri (4) godine starosti, **pet** godina stječu svi konji koji u kalendarskoj godini PHDMK navršavaju pet (5) godina starosti, **šest** godina stječu svi konji koji u kalendarskoj godini PHDMK navršavaju šest (6) godina starosti, te **sedam** godina stječu svi konji koji u kalendarskoj godini PHDMK navršavaju sedam (7) godina starosti.
- E.25.5. U istoj kalendarskoj godini pojedini konj može nastupiti na Prvenstvu Hrvatske u dresurnom jahanju za mlade konje samo u jednoj dobnoj kategoriji konja.
- E.25.6. Natjecatelj koji se natječe na mladom konju u službenoj konkurenciji za PHDMK mora posjedovati minimalnu natjecateljsku licencu kategorije D-1.
- E.25.7. PHDMK starosti **četiri godine** odvija se jedan dan, te se izvodi obavezni program OD HKS-a za mlade konje starosti četiri godine.
PHDMK starosti **pet godina** odvija se jedan dan, te se izvodi obavezni program OD HKS-a za mlade konje starosti pet godina.
PHDMK starosti **šest godina** odvija se jedan dan, te se izvodi obavezni program OD HKS-a za mlade konje starosti šest godina.
PHDMK starosti **sedam godina** odvija se jedan dan, te se izvodi obavezni program OD HKS-a za mlade konje starosti sedam godina.
- E.25.8. Utakmice na PHDMK starosti četiri, pet, šest i sedam godina održavaju se u dresurnoj areni širine dvadeset metara (20m) i dužine šezdeset metara (60m). Utakmice mogu biti otvorene i za ostale natjecatelje koji se ne natječu za poredak u Prvenstvu. Natjecateljski parovi koji se natječu za poredak u PHDMK startaju prvi u utakmici.
- E.25.9. Za poredak na PHDMK, mladog konja može jahati samo jedan natjecatelj te u utakmici koja se boduje za PHDMK mora ostvariti ukupno minimalno 53% uspješnosti.
- E.25.10. Mladi konj može nastupiti samo jednom (i samo s jednim natjecateljem) u natjecateljskom danu u službenoj konkurenciji za PHDMK. Natjecatelj može nastupiti s više mladih konja u službenoj konkurenciji za PHDMK.
Ukoliko se PHDMK odvija u sklopu natjecanja na kojem su organizirane utakmice koje se boduju za dobne kategorije jahača (npr. CCD) konji starosti četiri (4) i pet (5) godina mogu

nastupiti samo jednom u natjecateljskom danu.

- E.25.11. Redoslijed nastupanja mladih konja u svim dobnim kategorijama konja, određuje se izvlačenjem uz nazočnost jednog suca ovlaštenog od strane predsjednika sudačkog vijeće i jednog predstavnika organizacijskog odbora dan prije natjecanja.
- E.25.12. Poredak mladih konja u svim dobnim kategorijama mladih konja dobiva se rangiranjem osvojenih bodova. U slučaju jednakog broja bodova bolji je onaj koji ima bolju konačnu ocjenu za sveukupni dojam nastupa (perspective). U slučaju i daljnje izjednačenosti rezultata bolji je onaj mladi konj koji ima bolje konačne ocjenu za sveukupni dojam (perspective) i podatnost (submission) od svih sudaca. Ako je i tada rezultat izjednačen mladi konje dijele mjesto.
- E.25.13. Prvoplasiranom mladom konju svake dobne kategorije konja pripada naslov Prvaka Hrvatske određene kategorije za natjecateljsku sezonu, lenta, plaketa HKS-a i crvena rozeta. Drugoplasiranom mladom konju svake dobne kategorije pripada plaketa HKS-a i bijela rozeta. Trećeplasiranom mladom konju svake kategorije pripada plaketa HKS-a i plava rozeta.

E.26. CROATIA CUP U DRESURNOM JAHANJU (CDN-A)

- E.26.1. U cilju popularizacije konjičkog sporta u Hrvatskoj, HKS je ustanovio niz natjecanja pod zajedničkim nazivom Croatia Cup u dresurnom jahanju (dalje u tekstu: CCD), kategorija natjecanja CDN-A.
- E.26.2. Da bi niz natjecanja stekao status CCD, u jednoj natjecateljskoj sezoni moraju se održati najmanje tri kola.
Svako kolo CCD mora sadržavati odgovarajuće utakmice za svaku dobnu kategoriju i Utakmicu za mlade konje (članak E.3.10.).
- E.26.3. U utakmicama za poredak u CCD mogu se izvoditi samo obavezni programi OD HKS-a ili FEI testovi odgovarajuće kategorije, dok se u Finalnom kolu CCD izvode slobodni programi uz glazbu za sve kategorije.
OD HKS-a, svake natjecateljske sezone, odobrava programe koji će se izvoditi u pojedinim kolima.
- E.26.4. Obavezni programi za CCD su:
- za dobnu kategoriju pony jahača - program kategorije A ili više (zaključno sa programom kategorije LM);
 - za dobnu kategoriju kadeta - program kategorije A ili više (zaključno sa programom kategorije L);
 - za dobnu kategoriju juniora - program kategorije L ili više;
 - za kategoriju seniora-amatera (sukladno Članku E.6.1.) - program kategorije L;
 - za dobnu kategoriju mladih jahača - program kategorije LM ili više;
 - za dobnu kategoriju seniora - program kategorije M, FEI St.Georg , FEI Intermediate I, FEI Intermediate A, FEI Intermediate B, FEI Intermediate II ili FEI Grand Prix;
 - za kategoriju osoba s invaliditetom - program FEI Para Grand Prix Test A ili B.
- E.26.5. Pravo natjecanja za poredak u CCD imaju svi državljani Republike Hrvatske koji imaju odgovarajuće natjecateljske licence.
U istoj natjecateljskoj sezoni, za poredak u CCD, natjecatelj može nastupiti samo u jednoj kategoriji.
Ukoliko se natječe za poredak u Croatia Cup-u izvan svoje kategorije, natjecatelj može

nastupiti samo u višoj kategoriji i tada u svim kolima natjecateljske sezone. Ukoliko tijekom natjecateljske sezone natjecatelj nastupi u različitim dobnim kategorijama, u tom slučaju brišu se bodovi osvojeni u nižoj kategoriji.

- E.26.6. Utakmice CCD otvorene su za sve natjecatelje koji se žele natjecati za plasman i nagradu u utakmici.
- E.26.7. Svaki natjecatelj može u utakmici nastupiti s najviše tri konja, ali za poredak u CCD se boduje samo rezultat s onim konjem i u onoj utakmici koju je prijavio za CCD i s njim prvo nastupio. Natjecatelj nije obavezan s istim konjem nastupiti u svim kolima Croatia Cup-a.
- E.26.8. Konj može nastupiti dva puta u jednom natjecateljskom danu, ali samo jednom u službenoj konkurenciji za CCD u kategoriji seniora-amatera, mladih jahača i seniora (Članak E.5.).
Za poredak u CCD mogu nastupiti dva natjecatelja s istim konjem u dobnim kategorijama pony jahača, kadeta i juniora, u istoj ili u različitim navedenim dobnim kategorijama.
- E.26.9. Natjecatelji koji se natječu za poredak u Croatia Cup-u startaju prvi. Natjecatelji koji se natječu samo za plasman i nagradu u utakmici startaju nakon njih.
Redoslijed startanja u prvom kolu određuje se izvlačenjem uz nazočnost jednog suca ovlaštenog od strane predsjednika sudačkog vijeća i jednog predstavnika organizacijskog odbora dan prije natjecanja. Redoslijed startanja u drugom i narednim kolima obrnut je broju bodova osvojenih u prethodnom kolu /prethodnim kolima/, tako da natjecatelj s najviše bodova starta posljednji. Natjecatelji koji nisu sudjelovali u prethodnom/prethodnim kolima startaju prije ostalih natjecatelja.
- E.26.10. Za osvojen plasman u otvorenom dijelu utakmica Croatia Cup-a dodjeljuju se nagrade. Za mjesto u poretku pojedinog kola dodjeljuju se bodovi.
Nagrade za najuspješnije natjecatelje u poretku Croatia Cup-a dodjeljuju se nakon završetka finalne utakmice.
U svakom kolu, osim finala, u utakmicama svih dobnih kategorija, natjecateljima se dodjeljuju bodovi za osvojeno mjesto u poretku i to kako slijedi:
- 1. mjesto - 10 bodova;
 - 2. mjesto - 8 bodova;
 - 3. mjesto - 6 bodova;
 - 4. mjesto - 4 boda;
 - 5. mjesto - 2 boda;
 - 6. mjesto - 1 bod, kao i svi ostali natjecatelji koji postignu 53%uspješnosti. U finalnom kolu CCD-a dobivaju se bodovi pomnoženi koeficijentom 1,5.

Rezultati natjecatelja u kategoriji juniora, mladih jahača i seniora razvrstavaju se i vrednuju u skladu sa slijedećom tabelom, te im se dodjeljuju gore opisani bodovi za osvojeno mjesto u poretku.

	Kategorija izvedenog testa	Postignuti rezultat (u %)
1	FEI Grand Prix	70% i više
2	FEI Intermediate II	70% i više
3	FEI Intermediate I, A, B	70% i više
4	FEI Prix St.Georg	70% i više
5	FEI Grand Prix	66% - 69,999%
6	FEI Intermediate II	66% - 69,999%

7	HKS kategorija M	70% i više
8	HKS kategorija LM	70% i više
9	HKS kategorija L	70% i više
	HKS kategorija A	75% i više
10	FEI Grand Prix	62% - 65,999%
11	FEI Intermediate II	62% - 65,999%
12	FEI Intermediate I, A, B	66% - 69,999%
13	FEI Prix St.Georg	66% - 69,999%
14	FEI Intermediate I, A, B	62% - 65,999%
15	FEI Prix St.Georg	62% - 65,999%
16	HKS kategorija M	66% - 69,999%
17	HKS kategorija LM	66% - 69,999%
18	HKS kategorija L	66% - 69,999%
	HKS kategorija A	70% - 74,999%
19	FEI Grand Prix	58% - 61,999%
20	FEI Intermediate II	58% - 61,999%
21	HKS kategorija M	62% - 65,999%
22	HKS kategorija LM	62% - 65,999%
23	HKS kategorija L	62% - 65,999%
	HKS kategorija A	66% - 69,999%
24	FEI Grand Prix	53% - 57,999%
25	FEI Intermediate II	53% - 57,999%
26	FEI Intermediate I, A, B	58% - 61,999%
27	FEI Prix St.Georg	58% - 61,999%
28	FEI Intermediate I, A, B	53% - 57,999%
29	FEI Prix St.Georg	53% - 57,999%
30	HKS kategorija M	58% - 61,999%
31	HKS kategorija LM	58% - 61,999%
32	HKS kategorija L	58% - 61,999%
	HKS kategorija A	62% - 65,999%
33	HKS kategorija M	53% - 57,999%
34	HKS kategorija LM	53% - 57,999%
35	HKS kategorija L	53% - 57,999%
	HKS kategorija A	53% - 61,999%

Bodovi svakog natjecatelja osvojeni u pojedinom kolu pribrajaju se bodovima osvojenim u svim do tada održanim kolima.

Nakon svakog održanog kola, određuje se novi poredak natjecatelja u svim kategorijama CCD.

Konačni poredak natjecatelja određuje se prema ukupnom zbroju osvojenih bodova u svim kolima u kojima je natjecatelj nastupio.

Pravo nastupa u finalu CCD-a imaju natjecatelji koji imaju najmanje 1 osvojeni bod iz prethodnih kola.

U slučaju izjednačenosti u bodovima odlučujući je veći zbroj bodova dobivenih za skupne ocjene koji se zbraja iz svih održanih kola.

E.26.11. Prvoplasiranim natjecateljima u svim kategorijama pripada naslov pobjednika Croatia

Cup-a u dresurnom jahanju određene natjecateljske sezone, plaketa, zlatna medalja HKS-a i crvena rozeta. Drugoplasiranim natjecateljima u svim kategorijama dodjeljuje se srebrna medalja HKS-a i bijela rozeta. Trećeplasiranim natjecateljima u svim kategorijama dodjeljuje se brončana medalja HKS-a i plava rozeta.

- E.26.12. Proglašenje najuspješnijih u svim kategorijama CCD, slijedi nakon završetka natjecanja u posljednjem kolu (finalu).

E.27. RANG LISTE NATJECATELJA, KONJA I KLUBOVA

- E.27.1. OD HKS-a, sastavlja rang liste za sve navedene kategorije natjecatelja, konja i klubova u dresurnom jahanju prema prikupljenim bodovima u natjecanjima tijekom natjecateljske sezone. Na rang listi svih dobrih kategorija natjecatelji se mogu plasirati s više konja. Rang lista klubova dobiva se zbrajanjem bodova svih natjecatelja (ne i konja) registriranih za pojedini klub.
- E.27.2. Na svakom natjecanju, kategorije CDN-C i višim, na kojem nastupa, prema tabeli u ovom članku, natjecatelj, konj, klub, dobiva bodove za svaki rezultat koji je 53% i viši, odnosno za konačnu ocjenu 5,3 i višu.
- E.27.3. Koeficijenti za bodovanje rezultata:
- Za plasmane u konkurenciji za PHD bodovi se udvostručuju.
 - Za plasmane na PHDMK bodovi se udvostručuju.
 - Za plasmane na utakmicama FEI WDC-a bodovi se udvostručuju.
 - Za utakmice u inozemstvu i tuzemstvu na nacionalnoj razini kategorije natjecanja CDN-C se boduju koeficijentom 0,5.
 - Na razini natjecanja CDN-B (inozemstvo i tuzemstvo) množe se koeficijentom 0,75
 - Na razini CDN-A (inozemstvo i tuzemstvo) množe se koeficijentom 1.
 - Za utakmice na međunarodnim natjecanjima (CDI, Balkansko Prvenstvo, Europsko Prvenstvo), bodovi se utrostručuju.
 - Rezultati slobodnih (Kür) programa se boduju.
 - Ekipni plasmani se ne boduju.
 - Bodovi se određuju prema tabeli ovog članka i množe pripadajućim koeficijentom.
- E.27.4. Pony jahači, kadeti, juniori, mladi jahači, seniori i seniori amateri mogu dobivati bodove s utakmica E i višim koje se održavaju na kategorijama turnira CDN-C i višim. Konji mogu dobivati bodove s utakmica E i viših koje se održavaju na kategorijama turnira CDN-C i višim.
- E.27.5. Rang lista objavljuje se svaki mjesec u prvom tjednu, sa podacima za protekli mjesec, a konačna rang lista na kraju natjecateljske sezone. Konačna rang lista sezone zaključuje se sa 31.12., a službeno objavljuje najkasnije 10 dana od zaključenja.
- E.27.6. Svaki jahač koji se natječe u inozemstvu, dužan je svoje službene rezultate sa tog natjecanja dostaviti Dresurnom odboru najkasnije 10 dana od završetka natjecanja. Samo na vrijeme dostavljeni rezultati biti će uvršteni u rang listu.
- E.27.7. TABELA BODOVANJA NATJECATELJA I KONJA

PLASMAN	E	A Utakmica za mlade konje (4 i 5 god) (Preliminary)	L Utakmica za mlade konje (6 i 7 god) (Elementary)	LM, (Medium), Utakmica u dresurnom jahanju za osobe s invaliditetom	M (Advanced)	S, INTER I	INTER II, GP, GPS
1	10	15	22	31	42	57	77
2	8	13	19	28	39	53	73
3	7	12	17	26	37	51	71
4	6,5	11,5	16	25	36	50	70
5	6	11	15,5	24	35	49	69
6	5,5	10,5	15	23	34	48	68
7	5	10	14,5	22	33	47	67
8	4,5	9,5	14	21	32	46	66
9	4	9	13,5	20	31	45	65
10	3,5	8,5	13	19	30	44	64
11	3	8	12,5	18	29	43	63
12	2,5	7,5	12	17	28	42	62
13	2	7	11,5	16	27	41	61
14	1,5	6,5	11	15	26	40	60
15	1	6	10,5	14	25	39	59
16	0,5	5,5	10	13	24	38	58
17	0,5	5	9,5	12	23	37	57
18	0,5	4,5	9	11	22	36	56
19	0,5	4	8,5	10	21	35	55
20	0,5	3,5	8	9	20	34	54
21	0,5	3	7,5	8	19	33	53
22	0,5	2,5	7	7	18	32	52
23	0,5	2	6,5	6	17	31	51
24	0,5	1,5	6	5	16	30	50
25	0,5	1	5,5	4	15	29	49
26	0,5	0,5	5	3	14	28	48
27	0,5	0,5	4,5	2	13	27	47
28	0,5	0,5	4	1	12	26	46
29	0,5	0,5	3,5	1	11	25	45
30	0,5	0,5	3	1	10	24	44
31	0,5	0,5	2,5	1	9	23	43
32	0,5	0,5	2	1	8	22	42
33	0,5	0,5	1,5	1	7	21	41
34	0,5	0,5	1	1	6	20	40
35	0,5	0,5	0,5	1	5	19	39
36	0,5	0,5	0,5	1	4	18	38
37	0,5	0,5	0,5	1	3	17	37
38	0,5	0,5	0,5	1	2	16	36
39	0,5	0,5	0,5	1	1	15	35
40	0,5	0,5	0,5	1	1	14	34

E.28. DOPUŠTENE I NEDOPUŠTENE TEHNIKE TRENIRANJA PRIJE I POSLIJE NATJECANJA

E.28.1. **Pozadina.** Svrha zagrijavanja je priprema konja i jahača kako mentalno tako i fizički kako bi se omogućio najbolji mogući nastup u natjecateljskoj areni. Proces zagrijavanja treba se provoditi na način da se u svim slučajevima poštuje dobrobit konja.

Poznato je da natjecateljsko okruženje predstavlja posebne i ponekad nepredvidive uvjete u odnosu na svakodnevno treniranje. Službeno odoblje (suci/stewardi) moraju biti svjesni popsebnosti svakog natjecanja i moći reagirati sukladno trenutnoj situaciji.

E.28.2. **Dozvoljeno treniranje.** U Upotreba pravilnih tehnika istezanja, prije i poslije treninga i natjecanja, smatra se važnom praksom s velikom tradicijom u gotovo svim sportovima

gdje ima fizičke aktivnosti. U konjičkom sportu koristi se za održavanje gipkosti i opuštenosti konja.

U većini slučajeva zagrijavanje će se sastojati od izmjeničnih perioda istezanja i kontrahiranja konjskih mišića; perioda opuštanja i perioda povećanog fizičkog napora. Istezanje i kontrahiranje obuhvaća uključuje izduživanje i/ili skraćivanje „top line“ konja i može se raditi u stoju (statički) ili u pokretu (dinamički).

Natjecatelji trebaju težiti tome da se zagriju sve relevantne mišićne skupine konja. Period hlađenja nakon natjecanja ključno je za dobrobit konja. Sastoji se od smanjivanja intenziteta treniranja dozvoljavajući konju da se opusti mentalno, normalizira otkucaje srca, disanje kao i ravnotežu tekućina i elektrolita. Izvođenje vježbi odmah nakon natjecanja je dozvoljeno ali mora biti svedeno na minimum. U svakom slučaju period opuštanja nakon natjecanja je obavezan.

E.28.3. **Agresivno jahanje.**

Slijedeće točke moraju se uzeti u obzir pri procjeni agresivnog jahanja:

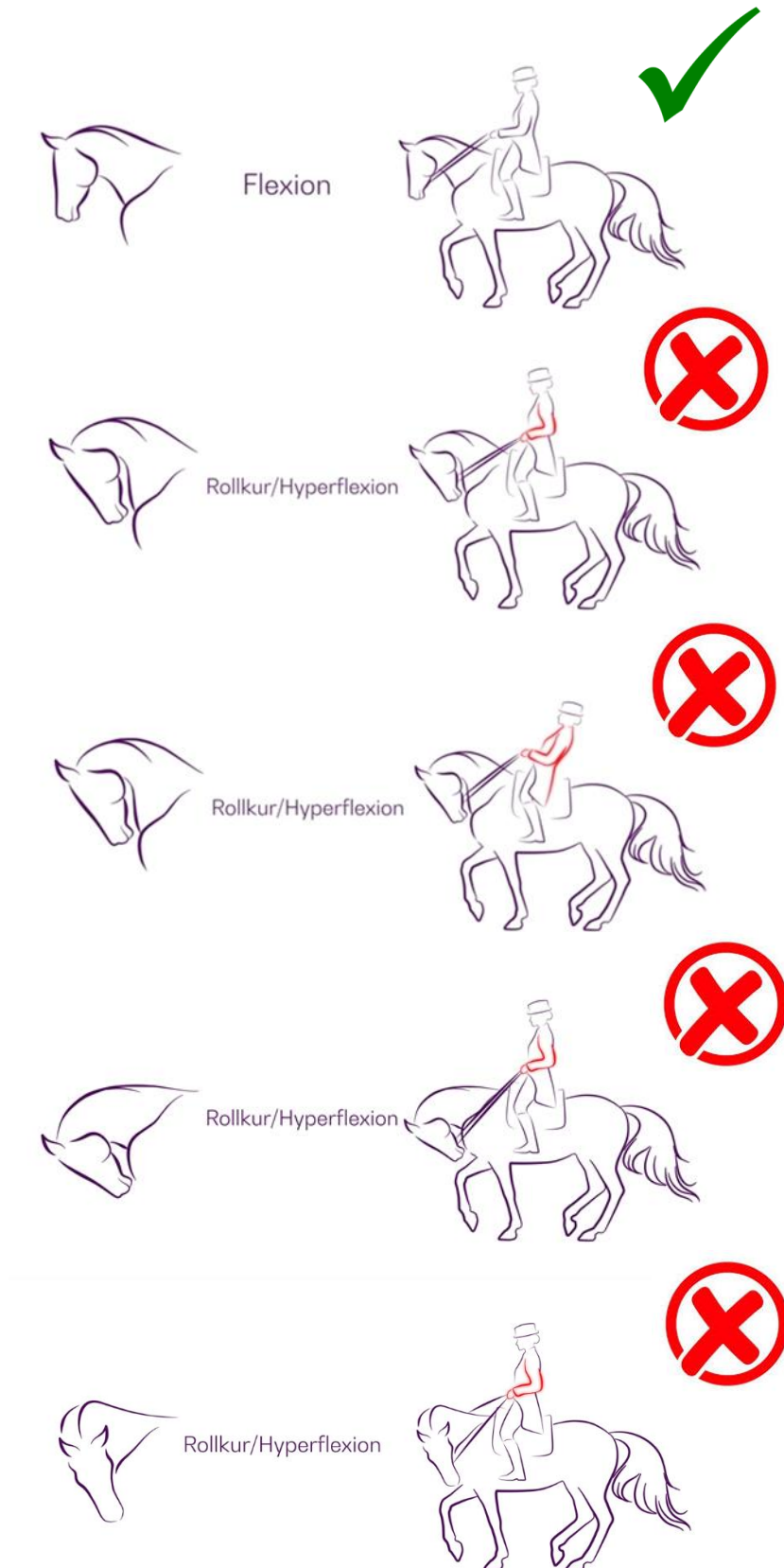
- Sve pozicije glave/vrata moraju se postizati što je nježnije moguće. Ruka koja pruža otpor mora trenutno biti otpuštena u trenutku kad se postign odgovor konja.
- Sve korekcije trebaju se raditi taktično. Neprilичne ili disproporcionalne korekcije nisu dozvoljene.
- Pretjerano korištenje bilo kojeg jahačevog pomagala uključujući mamuze, bič i žvalu su zabranjene.
- Pretjerano ponavljanje bilo koje vježbe nije dozvoljeno.
- Službeno osoblje (sudac/steward) mora reagirati i odmah tražiti jahača da prestane s agresivnim jahanjem u slučajevima kada se čini da stres natjecatelja nadilazi njegovu sposobnost procjene.

E.28.4. **Varijacije vježbi** Kontinuirano izmjenjivanje vježbi i položaja glave/vrata je nužno. Agresivno jahanje biti će odmah zaustavljeno. Varijacije se sastoje od perioda relaksacije i izduživanja ili pokreta koji uključuje istezanje glave i vrata.

E.28.5. **Maksimalno trajanje zagrijavanja prije natjecanja i hlađenja nakon natjecanja.** Treniranje može samo u iznimnim slučajevima i uz dopuštenje suca/stewarda trajati dulje od jednog sata. Ono mora uključivati nekoliko razdoblja opuštanja. Šetanje konja na ruku ili jahanje u hodu bilo prije ili poslije zagrijavanja ne ulazi u jedan sat treniranja. Trebao bi biti barem jedan sat pauze između bilo kojeg oblika treninga i/ili zagrijavanja. Korektivno jahanje uključujući i hlađenje konja nakon nastupa ne smije trajati dulje od deset minuta.

E.28.6. **Zagrijavalište.** Treniranje, a u koje se ubraja i zagrijavanje prije natjecanja, smije biti samo u službenom zagrijavalištu pod nadzorom suca/stewarda. Korištenje terena u vrijeme koje nije službeno vrijeme treniranja i/ili nije pod nadzorom može dovesti do diskvalifikacije natjecatelja odlukom sudačkog vijeća. Tijekom priprema za natjecanje te tijekom samog natjecanja sudac/steward mora biti prisutan u prostoru za zagrijavanje, odnosno mora biti u poziciji da nadgleda prostore za zagrijavanje na natjecanjima na kojima se koristi više terena za zagrijavanje.

E.28.7. **Prikaz dozvoljenih i nedozvoljenih položaja vrata³.** Kliknite [ovdje](#) kako bi otvorili poveznicu s animacijom koja prikazuje dozvoljene i nedozvoljene položaje vrata.

³ Animacija i slike preuzete iz FEI STEWARDS MANUAL DRESSAGE

E.29. REGULIRANJE PONAŠANJA SUDIONIKA NA NATJECANJIMA – ŽUTI KARTONI I NOVČANE KAZNE

E.29.1. Predsjednik Sudačkog vijeća i Glavni Steward ovlašteni su izdati žuti karton upozorenja.

E.29.2. Predsjednik Sudačkog vijeća može izricati novčane kazne u slijedećim slučajevima:

- ako natjecatelj koji je isključen i upozoren da napusti arenu to ne učini – 30 EUR;
- ako natjecatelj koji je završio svoj nastup, unatoč upozorenju ne napusti arenu bez odugovlačenja i nakon sudačke opomene – 30 EUR;
- ako natjecatelj ili drugi sudionici nepoštuju pravila kulturnog ponašanja na prostorima namjenjenima za treniranje i/ili natjecanje (nenošnje identifikacijskog broja, nenošenje zaštitne kacige, nepoštivanje tehnika zagrijavanja konja) – 30 EUR;
- ako natjecatelj nakon opomene stewarda i/ili suca ne poštuje propise o reklamiranju ili ono nije u skladu s pravilima – 30 EUR;
- ako natjecatelj opetovano ne dolazi na prijavljeni start – 30 EUR;
- ako jahač prekomjerno koristi mamuze, bič ili žvalu – 30 EUR;
- ako natjecatelj ne poštuje upute službenih osoba turnira ili se nekorektno odnosi prema službenim osobama – 70 EUR;
- ako natjecatelj ne poštuje upute Organizacijskog odbora – 70 EUR;
- ako natjecatelj nakon upozorenja nastavi činiti prekršaje – 70 EUR;
- ako natjecatelj nakon opomene stewarda i/ili suca ne poštuje pravila odijevanja i opreme za konja – 70 EUR;
- u svim slučajevima zlostavljanja konja odnosno nepoštivanja dobrobiti konja kao osnovnog prioriteta sportskog natjecanja – 70 EUR;
- u slučajevima kada se natjecatelji i/ili članovi njihovih ekipa pokazuju nedolično ponašanje prema službenom osoblju natjecanja ili bilo kojoj drugoj osobi povezanoj s natjecanjem (drugi natjecatelj, zaposlenik ili predstavnik, novinar, publika itd.) – 70 EUR;

E.29.2. Za sve novčane kazne koje izrekne sudačko vijeće, tajništvo HKS-a će ispostaviti račun konjičkom klubu za kojeg se natjecatelj natječe, a kazne se plaćaju HKS-u.

E.29.3. U slučaju nepodmirivanja kazni izdanih od strane Ureda HKS-a natjecatelj nema pravo daljnjeg natjecanja do podmirenja istih.

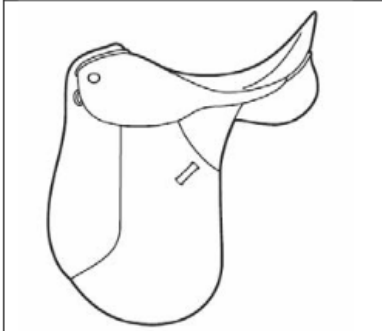
E.29.4. Sudačko vijeće na natjecanjima u granicama svoje nadležnosti izriče i kazne sukladno Disciplinskom pravilniku.

E.29.5. Za teže prekršaje nadležno je Disciplinsko povjerenstvo HKS-a.

DODATAK 1: OPREMA KONJA (i Odlomak E.8.)

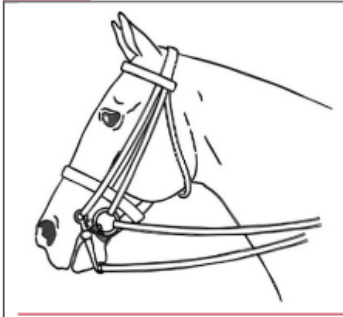
Ovaj dodatak koristi se kao referenca Članku E.8. i koriste se zajedno. Slike služe kao primjeri. U slučaju nedoumice vezano za tumačenje sukladno Članku E.1.4. primjenjuje se važeći FEI Pravilnik za dresurno jahanje odnosno važeći FEI Pravilnik za Para-dresurno jahanje.

Saddles

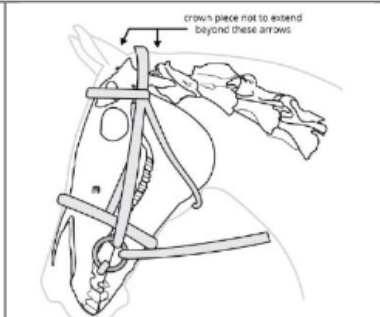

Example of Dressage saddle

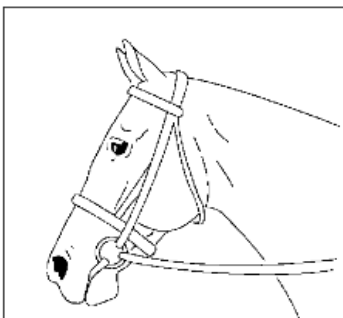
Bridles

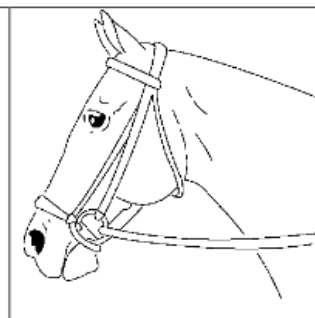
Ex. of Double Bridle, used with cavesson noseband, throat lash, bridoon and curb bits, and curb chain

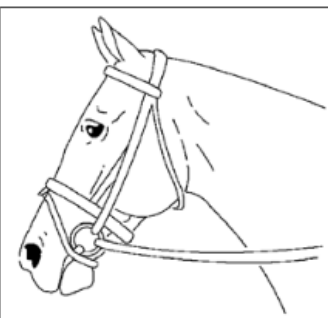
Crown piece may not extend beyond the two arrows

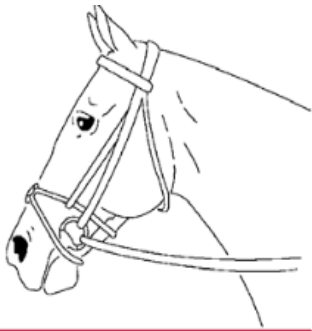
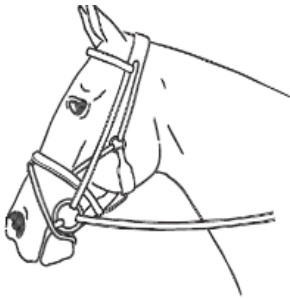
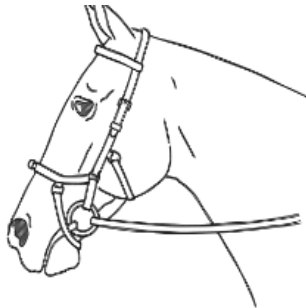
Ex. of Cavesson noseband

Ex. of dropped noseband

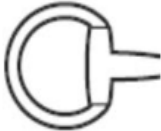

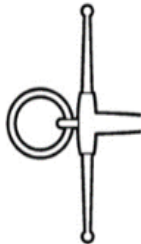

Ex. of flash strap

		
Ex. of crossed/mexican/grackle noseband	Ex. of combined noseband – no throat lash necessary	Ex. of Micklem style bridle – no throatlash necessary

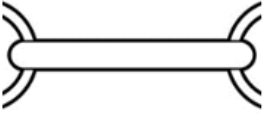
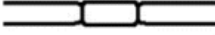
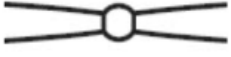

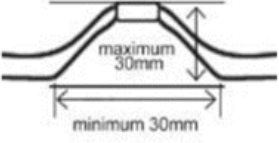
Bits

Cheek Pieces:

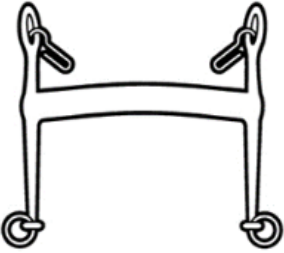
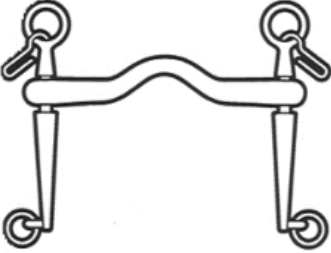
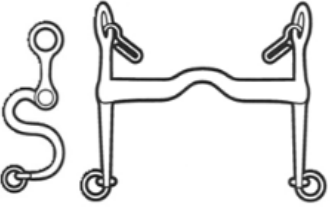
		
Ex. of Loose Ring cheek	Ex. of Eggbutt cheek	Ex. of D-Ring cheek
		
Ex. of upper cheek	Ex. of full cheek	Ex. of hanging cheek
		
Ex. of Fulmer cheek		

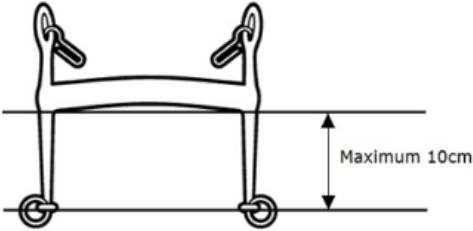
Mouthpieces:

		
Ex. of single jointed mouthpiece	Ex. of double jointed mouthpiece	Ex. of double jointed mouthpiece

		
Ex. of unjointed mouthpiece	Ex. of bushing-centrepiece-barrel joint	Ex. of coupling-centrepiece-ball joint
		
Ex. of coupling-centrepiece double ball joint	Ex. of centrepiece with a roller	Port deviation measurements

Curb Bits:

		
Ex. of curb with straight cheeks	Ex. of curb with port and sliding mouthpiece (rotating arms also allowed)	Ex. of curb with S cheeks

Maximum size of lever arm

	
Ex. of Curb chain	Ex. of Leather cover for curb chain
	
Ex. of lip strap	Ex. of cover for curb chain